

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

LJUBLJANA,
6 JULA 1934

Izlazi svakog peka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj školi, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

GOD. V
BROJ 28

Veličanstven uspeh glavnih dana II pokrajinskog sleta u Sarajevu

Ovogodišnji vidovdanski slet u Sarajevu, kao jedna od najvelebnijih sokolsko-nacionalnih manifestacija kod nas do sada uopće, pokazao je kako sokolska misao pobedonosno utire put u sve slojeve i krajeve našega naroda, hvatajući naročito svoj najsnažniji i najzdraviji koren u našem selu

U nizu krasno uspelih sletskih priredaba, osobito javnih vežbi 28 i 29 juna, kruna sleta bila je grandiozna sokolska povorka, u kojoj je učestvovalo 16.000 Sokola i Sokolica u kroju sa 715 sokolskih zastava i 30 glazba

Rekordan broj vežbača i vežbačica, od kojih su same sokolske čete dale njih polovicu, oko 8.000 — Svega sokolskih učesnika na sletu bilo je preko 32.000

Sarajevo je u sletskim danima bilo u neopisivom oduševljenju i zanosu i ono je dočekalo i primilo Sokolstvo otvorenim, toplim, bratskim srcem

Učestvovanje bratskog češkoslovačkog i ruskog Sokolstva

Odlučna organizacija sleta

Sarajevo u velikim sokolskim danima

Uspeh glavnih sletskih dana II pokrajinskog sleta u Sarajevu nadmašio je daleko sva i najoptimističija očekivanja i samih njegovih priredivača, kao i svih ostalih. Ovaj slet bio je jedan od najvećih i najveličanstvenijih sletova do sada u našoj zemlji, a po svome značaju, koji je nosio, jedna od naših najljepših i najdivnijih nacionalnih manifestacija uopće.

Ko da sve to opiše! Ko da opiše sve one zanimljive prizore i slike, počev od dolaska prvih sokolskih vozova u Sarajevo pa do divnih nastupa na sletištu i veličanstveno povorke! Ko da opiše one tako tople i srdačne dočekе na stanicama, pa radostan susret sa sarajevskim građanstvom na ulicama, koje je na svakom koraku i u svakoj prilici gledalo da iskaže i svoju radost nad tim velikim sokolskim danima, kao i svoje najveće simpatije prema Sokolima i Sokolicama iz svih krajeva podjednako. Ko da opiše onaj život, koji je dolaskom velikih sokolskih armija zabrujio čitavim Sarajevom, u svakom njegovom zakutku, Sarajevom, koje se je u tim sletskim danima bilo podvostručilo. Ko da opiše taj život, koji struji na sokolskim sletovima! Svugde radost, svugde pesma, svugde se čuju ili odjekuju zvukovi bezbrojnih sokolskih glazbi i fanfara. A jedna živa reka ljudstva, građanstva, koje izrabljuje svaki trenutak da vidi kako izgledaju ulice i čaršije njegovog Sarajeva, desetci hiljada Sokola i Sokolica iz grada i sa sela iz svih krajeva zemlje, kao i ostalih brojnih tisuća učesnika sleta — sve se to pomalja od ranog jutra do kasne noći unakrsno po svim delovima slikovitog Sarajeva.

Sarajevo kao da se kupa u moru zastava, a noću u svetlu nebrojenih raznobojnih električnih sijalica, kojima su bile ukrašene i osvetljene mnoge javne i privatne zgrade. Nigde kuće bez zastave! Svugde kakav znak svečanog i radosnog sokolskog raspoloženja: kako na palati, tako i na običnoj kući ili skromnom muslimanskom čardaku. I sve pozdravlja, oduševljeno, iskreno, otvoreno, toplo, bratski: »Zdravo Sokoli!« »Zdravo brate!« »Zdravo sestro!« I kud god okom zapneš, svugde Sokoli, svugde Sokolice, svugde sokolske, svugde sletske značke!

Vozovi kreati Sokolstva i učesnika sleta neprestano stižu sa svih strana. Sve se i sa svih strana sleva u Sarajevo. Ko da sve to prebroji, ko da sve to pregleda! Stižu i braća češkoslovački Sokoli i Sokolice, stižu i ruski, stižu pojedini predstavnici Sokolstva, stižu čitave župe, društva, čete. Samo članova naših sokolskih četa stiže do 9000; iz župe Mostar ih je preko 3500, župe Niš 2500, pa iz župe Cetinje i t. d. A opet članstvo društava! Odsaduju stižu ih na hiljade i hiljade. Zastupane su sve župe.

Sletski odbor sa svim svojim tehničkim i tehničkom vodstvom sleta — to je sada mozak ove grandiozne priredbe i o njemu ovisi uspeh sleta. Ali, iako je učešće prevazišlo sva očekivanja, ipak sve se odvija u potpunom redu, sve funkcioniše dobro. Svi su organizatori u najpunijem jeku posla i svaki na svome određenom mestu. Sve je tačno raspodeljeno. Uprite su i uložene sve snage i svaka je iskorisćena do krajnjih granica. Nema traga pometenosti, iako je užurbanost velika, jer ovaj ogroman posao, koji ima da se po programu odvija tačno i u strogo ograničenom vremenu, svladava se najbržim tempom. Župa je mobilizovala sve svoje snage. Iskorisćeni su i najmlađi — starija deca, kao vodiči, najsusretljivije izilaze u susret Sokolima i ostalim učesnicima sleta.

Najzaposlenije je, pored oteka za doček, otek za nastambu i prehranu.

Jer to su dve i najvažnije i najdelikatnije stvari na sokolskim sletovima. Treba svakoga dobro smestiti, pobrinuti se za pojedinačnu, a osobito za zajedničku nastambu. S prehranom je mnogo lakše od nastambe, jer mnogi učesnici sleta to rešavaju sami, kako im najbolje odgovara. Dakle treba svakoga zadovoljiti, a da li je to uopće moguće? Ipak razmerno nije velik broj onih, koji kada odlaze na velike sokolske sletove, a koji su spremni da od svoje kućne udobnosti žrtvuju jedan stanoviti procenat i da budu spremni i na izvesna odricanja u tome pogledu. Svako mnogo traži, i najbolje traži, ali se ipak, i daže se i pruža sve što je u najvećoj mogućnosti.

Zajednička nastamba je bila odlučna. Tu je bilo i čisto i uredno. Uostalom, mnogo je zavisilo i od samih pojedinih vodnika raznih jedinica, koliko su se brinuli za svoje.

Tehničko vodstvo sleta, glavni štab, na čelu s načelnikom župe, br. Oskarom Lavračem i župskom načelnikom sestrom Jelenom Dopudom sa svojim požrtvovnim pomoćnicima braćom i sestrama neumorno pripremaju sve što je potrebno da javni nastupi

i povorka poluče najbolji uspeh. Jer oni su stvarni zapovednici i vođe tih brojnih sokolskih armija, od njih, uglavnom, zavisi, kakvu će one u tim nastupima izvojevati sokolsku pobjedu pred tolikim tisućama domaćih i stranih gostiju.

Međužupska takmičenja u lakoj atletici

Dne 27 juna održana su na sarajevskom sletištu i međužupska takmičenja u lakoj atletici članova i članica. Ovim takmičenjima učestvovala su župe Sarajevo, Mostar, Tuzla i Užice s članovima, i to u šesteroboju, a župe: Sarajevo i Mostar s članicama u troboju. Nadalje bila su nastavljena i takmičenja naraštaja župe Sarajevo.

Na ovim takmičenjima, koja su održana u najlepšem redu i disciplini,

iako po velikoj sparini, polučeni su neki upravo odlični rezultati. U takmičenjima nastupilo je 28 članova pod vodstvom zamenika načelnika župe Sarajevo br. Vlada Juvanca, i 20 članica pod vodstvom načelnice župe Sarajevo s. Jelene Dopuda.

Prva mesta i kao vrsta i kao pojedinci odneli su članovi i članice jedinica župe Sarajevo.

Rezultati takmičenja:

Vrste: 1) župa Sarajevo 15,734, 13 tačaka (dobija diplomu); 2) župa Mostar 13,499, 61 tačka; 3) župa Tuzla 12,716, 46 tačaka i 4) župa Užice 9,956, 69 tačaka.

Pojedinci: 1) Đurica Cvjetković, župa Sarajevo, društvo Sarajevo 3098, 17 tačaka; 2) Novak Popadić, župa Sarajevo, društvo Foča 2854, 92 tačke; 3) Nedeljko Nikolić, župa Mostar, društvo Blato 2555, 28 tačaka; 4) Svetislav Gačinović, župa Sarajevo, društvo Sarajevo 2526, 79 tačaka; 5) Anton Rupčić, župa Sarajevo 2507, 36 tačaka; 6) Dragutin Predić, župa Tuzla, društvo Bijeljina 2466, 21 tačka i 7) Stjepan Balgavi iz župe Sarajevo, društvo Novo Sarajevo 2455, 67 tačaka.

Svi gornji takmičari dobili su po diplomu i zeleni venac.

Najbolji postignuti rezultati članova u pojedinim disciplinama šesteroboja su sledeći:

Bacanje kugle: 1) Ahmed Arslanagić, Trebinje—Mostar (društvo — župa) 11,73 m; 2) Jovan Stomenić, Užice 11,05; 3) Đurica Cvjetković, Sarajevo, 11,04 m.

Bacanje diska: 1) Milorad Blečić, Trebinje—Mostar 32,23 m; 2) Ahmed Arslanagić, Trebinje—Mostar, 32,17 m; 3) Novak Popadić, Foča—Sarajevo, 29,20 m.

Trčanje na 100 m: 1) Đurica Cvjetković, Sarajevo 11¹⁰/₁₀ sek.; 2) Ante Rubčić, Sarajevo i Salih Kurtović, Mostar 12¹⁰/₁₀ sek.; 3) Vojislav Đukić, Užice i Dragutin Predić, Bijeljina—Tuzla, 12¹⁰/₁₀ sek.

Trčanje na 1500 m: 1) Novak Popadić, Foča—Sarajevo, 4,52¹⁰/₁₀ min (vrlo dobro vreme); 2) Svetislav Gačinović, Sarajevo, 5 min; 3) Stjepan Balgavi, Novo Sarajevo—Sarajevo 5,01¹⁰/₁₀ min.

Skok u visinu: 1) Đorđe Stark, Užice 156 cm; 2) Đurica Cvjetković, Sarajevo i Dragutin Predić, Bijeljina 154 cm; 3) Novak Popadić, Foča i Stjepan Balgavi, Novo Sarajevo 152 cm.

Veličanstveni zbor Sokolstva dne 29 juna na sletu u Sarajevu u Aleksandrovoj ulici pred palatom Zemaljske banke, odakle su održali pozdravne govore i zamenik starešine Saveza SKJ br. Gangl, i ministar fizičkog vaspitanja naroda br. dr. Anđelinović

Skok u daljinu: 1) Sava Sandić, Bijeljina, 571 m; 2) Svetislav Gaćinović, Sarajevo, 543 m; 3) Hajrudin Čurić, Sarajevo, 540 cm.

Definitivni rezultati natjecanja članica su sledeći:

Po vrstama: 1) župa Sarajevo, 426 tačaka i 2) župa Mostar, 400 tačaka.

Po pojedincima: 1) Jarka Bohaček, Visoko—Sarajevo, 103 tačke; 2) Zorka Ivković, Mostar, 86 tačaka i 3) Ljiljana Blečić, Sarajevo, 81 tačka.

Najbolji postignuti rezultati članica u pojedinim disciplinama troboja su sledeći:

Trčanje na 60 m: 1) Jarka Bohaček, Visoko, 9¹/₁₀ sek.; 2) Ljiljana Blečić, Sarajevo i Milena Karabatković, Sarajevo, 9¹/₁₀ sek. i 3) Marija Benić, Mostar, 9¹/₁₀ sek.

Bacanje kugle: 1) Jarka Bohaček, Visoko, 7,58 m (vrlo dobar rezultat); 2) Marija Mazetić, Dubrovnik, 7,48 m i 3) Zorka Ivković, Mostar, 7,32 m.

Skok u visinu: 1) Jarka Bohaček, Visoko, 127 cm; 2) Zorka Ivković, Mostar, 125 cm; 3) Benić Marija, Mostar i Hedviga Šrofenaucr, Zenica, 120 cm.

Veliki sokolski muzički festival

Rezultati takmičenja sokolskih glazba, fanfara, tamburaških zborova i narodnih guslara

Dne 27 juna, u okviru ostalih priredaba II pokrajinskog sleta u Sarajevu, priredjen je, po prvi put u slovenskom Sokolstvu uopće, na inicijativu Prosvetnog odbora Saveza SKJ, veliki muzički festival, na kome je u takmičenju učestvovao lepi broj sokolskih glazbi, fanfara, tamburaških zborova, kao i narodnih guslara. Kako je ovo dakle bila prva priredba svoje vrste i u našem Savezu, to je općenito, a naročito među interesovanim sokolskim krugovima uzbuđila pojmiljivo živo zanimanje. Apstrahirajući izvesne nedostatke, koji su se neminovno i morali pokazati pri organizaciji i izvođenju jedne i — naglašujemo — prve priredbe, zamišljene u tako velikom stilu, potrebno je svakako naglasiti, da je zamisao Prosvetnog odbora Saveza SKJ da priredi ovaj festival bila nadasve srećna i da će ona u ovom pravcu i ovoj grani sokolskog rada snažno uticati ne samo na intenzivnije već i na racionalnije gajenje muzičke umetnosti po našim sokolskim jedinicama, i to u prvom redu na gajenje glazbe, koja ima da upotpunjuje, ulepšava i oplemenjuje sokolski rad u našim jedinicama te da kao važan faktor u sokolskom vaspitanju u buduće, po jednom određenom sokolskom glazbenom sistemu, bude i nerazdruživi i sastavni deo tog općeg vaspitnog rada. Ističući ovo, treba ujedno naglasiti i još jedno, a što je i najvažnije, da sokolske glazbe — mislimo uopće na instrumentalnu muziku — moraju da budu posvema sokolskog karaktera i da služe isključivo sokolskoj vaspitnoj svrsi, a nikako da budu samo dekor u paradnim prigodama, kojemu inače nedostaju svi pravi sokolski elementi. Pri gajenju glazbene umetnosti, sokolske glazbe imaju da se osnivaju i uzgajaju prvenstveno da udovoljavaju sokolskim potrebama, a zatim tek da se, prema danim mogućnostima, posvećuju čistoj grani glazbene umetnosti, ne pretendujući nikako, da je ova poslednja njihova jedina svrha.

Iznoseći ovo nekoliko općenitih napomena, držimo, da tumačimo i želje, kao i da pogadamo intencije Prosvetnog odbora Saveza SKJ, koji će znati najbolje da sokolskim glazbama označi jasno pravac i zadatak njihovog sokolskog delovanja, kao i to, da celokupno sokolsko delovanje na glazbenom polju poveže u jedan određeni sistem u duhu općeg sokolskog vaspitnog sistema.

Ograničeni prostorom, nažalost ne možemo da se poduže pozabavimo ovim našim prvim muzičkim takmičenjima i da im poklonimo onu pažnju, koju bi ova takmičenja i zasluživala, pa stoga moramo da predemo preko njihovog toka, i da se zaustavimo samo na rezultatima, koji su na ovim takmičenjima polučeni.

Takmičenja vodilo je glazbeni referent Prosvetnog odbora Saveza br. Svetolik Pašćan, dok je sama takmičenja sudio specijalni ocenjivački žiri stručnih lica.

Takmičenja sokolskih glazbi i fanfara održana su u Narodnom pozorištu, tamburaških zborova u Jevrejskom domu, a narodnih guslara u domu sarajevske »Sloge«.

Rezultate ovih takmičenja saopćio je br. Svetolik Pašćan, i oni su sledeći:

Fanfara prve kategorije: Vinkovci prvo mesto druga nagrada, bez konkurencije, sa 320 bodova.

Fanfara druge kategorije: Virovitica četvrto mesto, bez nagrade, 231 bod.

Muzike prve kategorije: Prilep četvrto mesto, bez nagrade, 360 bodova. Sarajevo druga nagrada, drugo mesto, 512 bodova.

Muzike druge kategorije: Zagreb prvo mesto, druga nagrada, 323 boda. Dubrovnik drugo mesto, treća nagrada, 303 boda. Split treće mesto, bez nagrade, 285 bodova. Središće ob Druvi četvrto mesto, 248 bodova. Senta peto mesto, 243 boda. Leskovac šesto mesto, 238 bodova. Orašac sedmo mesto, 235 bodova i Stolac osmo mesto, 230 bodova.

Tamburaški zborovi bačkog sistema prve kategorije: Subotica prvo mesto i prvu nagradu, 342 boda, Veliki Bečkerek Matice drugo mesto i drugu nagradu, 322 boda, Srbobran treće mesto i treću nagradu, 306 bodova i Banja Luka četvrto mesto, bez nagrade, 269 bodova. U zboru Banje Luke bilo je tambura bačkog i sisačkog sistema, ali mu je dozvoljen nastup u tamburama bačkog sistema, jer je ovih bilo više.

Tamburaški zborovi bačkog sistema druge kategorije: Sveti Ivan Zabo treće mesto i treću nagradu, 262 boda, Kula četvrto mesto, bez nagrade, 234 boda.

Zborovi tambura sisačkog sistema prve kategorije: Kotor Varoš prvo mesto, drugu nagradu, 306 bodova, bez konkurencije.

U drugoj kategoriji: Srpske Moravice prvo mesto, druga nagrada, 320 bodova, Otok drugo mesto, treću nagradu 263 boda, Turan četvrto mesto, bez nagrade, 262 boda, Kamensko peto mesto, 261 bod, Ivanec šesto mesto, 246 bodova i Svodna sedmo mesto sa 214 bodova.

Guslari: Milovan Tomanović, Lijeva Rijeka-Cetinje, prvo mesto, prva nagrada, 90 bodova; Miloš Lubura, Kasindo-Sarajevo, drugo mesto, druga nagrada, 81 bod, Lazar Lubura, Kasindo-Sarajevo, treće mesto, treća nagrada, 67 bodova, Milorad Pavličević, Topola-Beograd, četvrto mesto, 66 bodova, Mirko Čečez, Donje Selo-Mostar, peto mesto, 67 bodova i Rade Samardžić, Sarajevo, šesto mesto, 63 boda.

Pri ovim takmičenjima na rezultat u bodovima uticala je izvedba dotičnog komada, kao i to, da li je izvedba bila na pamet ili uz note; uz note naime izvađaći gubili su po 9 bodova; taj je princip bio primenjen također i na dirigente, koji su — ako su dirigovali uz note — gubili po 18 bodova.

Objavljeni rezultati ovih takmičenja izazvali su među učesnicima takmičenja najživlje komentare, i dok su mnogi bili zadovoljni dosuđenom ocenom žirija, bilo je dakako i onih, koji su se ocenom svog ansambla našli po gođenima. Razumljivo je, radilo se je tu i o prestižu u našim sokolskim muzičkim krugovima, na koji se po tradiciji ljubomorno gleda. Uostalom, naš Prosvetni odbor Saveza SKJ, odnosno njegov referent za glazbu, znače da svaki eventualni opravdani prigovor uvaži, i da, budu li ti prigovori bitne naravi, učini na ovoj sokolskoj muzičkoj »rang-listi« čak i odgovarajući »changement des places«.

simboličnog je značaja; pretstavlja naime Sv. Đorđa kako ubija azdaju. Dar je odlična kopija spomenika Sv. Đorđa, koji se nalazi u Pragu na starodrevnim Hradčanima, te potiče iz 15 veka.

Pretsednik općine br. Mutevelić najtoplije se je zahvalio na pozdravima Sokolstva gradu Sarajevu, a naročito na ovoj bratskoj pažnji češkoslovačkog Sokolstva, zahvalivši češkoslovačkoj braći i sestrama, koji učestvuju sletu, najugodniji boravak u Sarajevu. Svoj govor pretsednik općine završio je rečima: »Da ljubav bratska do neba poraste! Na zdar! Zdravo!«

Svečano otvorenje sokolske izložbe

Jedna od najzanimljivijih i svakako najodličnijih priredaba II pokrajinskog sleta u Sarajevu bila je velika sokolska izložba, smeštena u prostornim dvoranama raskošne sarajevske Gradske većnice, a koja je bila svečano otvorena 27 juna ujutro u 10 sati.

Velika aula Većnice pružala je upravo divnu sliku. U sredini aule bio je podignut na tri stepenice veliki podijum u obliku šestokrake zvezde, na koji su bile unaokolo postavljene u malom nagibu brojne zastave jedinica župa, za koje je ovaj slet bio obavezan. Aula je bila već mnogo pre svečanog otvorenja izložbe prepuna posetilaca, koji su se kao živi venac natisli i unaokolo balkona, nestrpljivo očekujući svečano otvorenje izložbe.

Izložbu je otvorio pretsednik Prosvetnog odbora Saveza SKJ br. dr. VI. Belajčić u prisustvu pretsednika jugoslovenskog, češkoslovačkog i ruskog Sokolstva, pomoćnika bana br. dra Hadžiomerovića, pomoćnika komandanta Armije diviz. gen. Tomića, komandanta divizije gen. Miloradovića, konzularnog zbornog, velikog broja senatora i narodnih poslanika, pretsednika grada Sarajeva, te kulturno nacionalnih društava.

U svom krasnom i zanosnom govoru br. dr. Belajčić u prvim svojim rečima veli, da

Sokolstvo danas okupljeno u ovom istorijskom gradu sjajem sokolske Zublje zahvalnosti upućuje svoje prve pozdrave belom našem Kraljevskom dvoru, Njegovom Veličanstvu Kralju Aleksandru I i Njegovom uzvišenom Domu, što svi prisutni popraćaju oduševljenim burnim poklicima »Živeo!«

U nastavku svoga govora br. dr. Belajčić crta značaj i važnost ovoga sleta,

na kome se Sokolstvo nije okupilo u ovako grandioznom broju da samo izvrši utakmicu svojih vrlina i kreposti, već se je ono okupilo i zastalo za trenutak da ponikne u slavnu i veliku prošlost svoje nacije i da oda počast onim borcima i herojima, neimarima naše slobodne otadžbine, velike Kraljevine Jugoslavije.

Prelazeći na istorijsku ulogu Sokolstva bosansko-hercegovačkog u ovim krajevima, podvlači, da je ono dalo toliku falangu mučenika i heroja, kakovu još nikada Sokolstvo nije dalo. Dokumenta o tome, i to vrlo rečitih i ubedljivih, ima izloženih i na ovoj sokolskoj izložbi.

Na koncu svoga govora brat dr. Belajčić obraća se pomoćniku bana bratu dru Hadžiomeroviću i moli ga da ova izložbu proglasi otvorenom.

Govor brata dra Vladimira Belajčića bio je na koncu popraćen frenetičnim pljeskom i burnim oduševljenjem.

Nakon brata dra Belajčića govorio je brat dr. Mehmedagić u ime trezvenjaka, jer je u sklopu ove sokolske izložbe aranžirana također i izložba trezvenjačka i higijenska.

Br. dr. Mehmedagić za blagodario je svima, koji su omogućili priredjenje ove izložbe, a zatim je u sažetom obliku ocrtao značaj trezvenjačkog pokreta, koji se sve to uspešnije širi u čitavoj našoj domovini kao i u čitavom svetu. Naročito govori o važnosti trezvenjačkog pokreta za naše selo.

Na koncu govora i brat dr. Mehmedagić moli pomoćnika bana brata dra Hadžiomerovića, da u sklopu sokolske izložbe izvoli otvoriti i ovu trezvenjačko-higijensku izložbu.

I govor brata dra Mehmedagića bio je popraćen oduševljenim odobravanjem.

Tada je glazba intonirala »Hej Sloveni«, nakon čega je pomoćnik bana brat dr. Hadžiomerović oglosio izložbu otvorenom.

Tada su pretsednici vlasti i Sokolstva, predvođeni starešinom Sokolske župe Sarajevo bratom drom Besarovićem uputili se iz aule u prvi sprat Većnice da ogledaju ovu krasnu izložbu, koja je podeljena u tri odeljenja i vrlo ukusno, s najvećim razumevanjem i pomnjom aranžirana tako, da deluje kao jedna krasno povezana celina.

Sokolski deo izložbe može se reći da pretstavlja jedan od najznačajnijih perioda i sokolske i naše nacionalne istorije uopšte. Taj deo, iako pretstavljen fragmentarno, ipak odaje neodoljivo snažan utisak iz onog doba mučeničkog stvaranja naše nacionalne slobode. U tim izložbenim predmetima oličene su sve one nebrojene muke, patnje i borbe, koje su položene na oltar naše domovine i njene slobode. Sve te mrtve stvari, ti dragoceni dokumenti, oduševljenjem i najvećim razumevanjem i pomnjom aranžirana tako, da deluje kao jedna krasno povezana celina.

ko živo i ubedljivo govore, kako se je mučno sticala naša današnja nacionalna sloboda, pa prema tome kako ju moramo i čuvati.

Teško bi bilo jednim letimičnim pogledom zahvatiti sav taj izložbeni materijal i sokolske i trezvenjačko-higijenske izložbe, pa je stoga i nemoguće detaljnije opisati ono, na što je samo letimice pao pogled oka, u nizu tolikih priredaba onih veličanstvenih glavnih sletskih dana u Sarajevu. Ipak instinktivno pada pogled, odmah kad se ude u veliku izložbenu dvoranu, na dva predmeta, koja se nalaze s leve strane. To je u prvom redu Spomenica brata dra Voje Besarovića, puna fotografija iz doba njegova tamnovanja pod tuđinom. Čitav niz slika, koje predstavljaju njega i njegove drugove u onim mučnim danima. Čudan i nimalo lagan osjećaj podilazi čoveka, kada svrće pogled na te tužne slike iz tužnog doba.

Drugi predmet, koji na sebe svrća pozornost sviju posetilaca, jest također jedna uokvirena spomenica: grančica lipe slobode, koja je zasadena na grob Gavrila Principa. Ova lipa dar je češkoslovačkog društva u Terezinu, gde je i okončao svoj život Gavrilo Princip, našem Sokolu. Uz ovu grančicu ispisane su ove reči: »Sokol Terezin, Češkoslovačka, 18 VIII 1927. Větévka lipy s Svobody z Československe divisy nemočnice 3 u Terezine, kde slavný Hrdia a mučnik br. Gavrilo Princip za Svetové valku V. R. 1915 dotrpěl.«

Medu ostalim bogatim izložbenim materijalom zapažamo brojna dokumenta i fotografije, među kojima se naročito ističe ona društva Pobratimstva iz Foče iz god. 1893, zatim izve-

štaje i zapisnike raznih sokolskih četa i društava, odelca i narodne nošnje, razne rekvizite, grafikone, embleme, zastave, vence i t. d. Tu vidimo i jednu temu, u kojoj učitelj Veljko Čubrilović piše o osnivanju Sokolskog društva u Pribuju, zatim arak hartije, na kome je rešenje zemaljske vlade, kojim se odobrava nošenje odore Srpskom Sokolu, nadalje zapisnike Hrvatskog Sokola u Sarajevu, staru zastavu Hrvatskog Sokola u Mostaru, plakat javnog časa Srpskog Sokola u Nevenjinu iz god. 1903, fotografije i ostale zanimljive predmete iz novijeg doba jedinica župe Cetinje i t. d. i t. d.

Osobito je vredno ovde istaknuti zastavu Srpskog Sokola, koju su domoljubni seljaci sela Korita, nevesinjskog srezu, da bi ju sačuvali od neprijatelja, zakopali u zemlju. Ovo je selo od austrijske vojske bilo posvema opustošeno, kuće popaljene, njegovi stanovnici pobijani, ali zastava nije pala kao plen u ruke tuđina. Tek nakon oslobođenja iskopali su je da ponovno pobeđonosno zaleprša s ostalim narodnim zastavama.

U ostalom delu izložbenih prostora ukusno je i s mnogo smisla izloženo bogati materijal trezvenjačko-higijenske izložbe, pomajviše u slikama i grafikonima, zatim materijal turističkog značaja, koji je izložilo društvo »Putnik«. Vidimo tu zaista mnogo krasnih fotografija divnih bosanskih krajeva, pejsaža, raznih planinskih motiva, zanimljivih grupa i portreta tipova iz naroda.

Izloženo je i nekoliko upravo krasnih radova rezbara g. V. Kuzmenčevića i njegovih učenika, pitomaca Dečjeg sirotinjskog doma u Reljevu. Ti su radovi privlačili osobitu pažnju posetilaca.

Po svemu ova izložba po svome aranžmanu i po svojoj vrednosti čini veliku čast njenim vrednim prirediteljima i aranžerima, a sami posetioci njome su se mogli da mnogo okoriste.

Pozdravi sarajevskom sletu

Pozdravni telegram bugarskih Junaka

II pokrajinskog sleta u Sarajevu uputili su bugarski Junaci sledeći pozdravni telegram:

Sprečeni valutinim i pasošnim zaprekama, duboko žalimo što je time osujećeno naše srdačno nastojanje da

učestvujemo svečanostima bratskog jugoslovenskog Sokola u Sarajevu. Na te dane slavja bićemo u mislima uz Vas, želeći Vam sjašan uspeh. Zdravo! Pretsed.: Lazov, tajnik: Gladniški.

Pozdravni telegram staroste poljskog Sokolstva brata Zamojskog

Starosta poljskog Sokolstva i pretsednik Međunarodne gimnastičke federacije br. Adam Zamojski uputio je sletu sledeći pozdravni telegram:

Slet u Poznanju ne dozvoljava nam da budemo uz Vas. Sastaćemo se na sletu u Zagrebu. Srdačan bratski pozdrav jubilarcu. Zdravo! Čolem! — Zamojski.

Slovensko veče u Oficirskom domu

Glavni sletski dani II pokrajinskog sleta u Sarajevu otpočeli su »Slovenskim večerom«, koje je bilo priredeno dne 27 juna na večer u Oficirskom domu. Ova priredba po svome stilu i odlično aranžiranom programu polučila je vanredan uspeh.

Krasna dvorana Oficirskog doma bila je vrlo ukusno iskičena slovenskim zastavama, zelenilom, cvećem i ćilimovima, te je odealala naročito svečan izgled. Na proleđu dvorane bila je podignuta ukusno nameštena estrada za izaslanika Njegovog Visočanstva Prestolonaslednika Petra, pretsedavnice vlasti, Sokolstva i ostale odličnice.

Tačno u 9 sati, kada je glazba Sokolskog društva Zagreb II zasvirala »Sokolski marš«, ušao je u dvoranu, oduševljeno pozdravljen, izaslanik Njegovog Visočanstva Prestolonaslednika Petra, zamenik starešine Saveza SKJ br. Engelbert Gangl sa zamenikom starešine Saveza SKJ br. Paunovićem, pomoćnikom bana Drinske banovine br. drom Hadžiomerovićem, zastupnikom komandanta armije generalom Tomićem, pretsednikom sarajevske općine br. Mutevelićem, potstarešinom češkoslovačkog Sokolstva br. Truhlaržem, bivšom načelnikom češkoslovačkog Sokolstva s. Miladom Malom, načelnikom Saveza SKJ s. Skalarjevom, starešinom ruskog Sokolstva br. Artamanovim i s još drugim uglednim ličnostima. U dvorani bili su već okupljeni mnogobrojni pretsedavnici svih nacionalnih i kulturnih institucija Sarajeva, brojni češkoslovački i ruski Sokoli i Sokolice kao i velik broj najuglednijeg sarajevskog građanstva.

Od strane jugoslovenskog Sokolstva nalazili su se i mnogi članovi uprave Saveza SKJ, među kojima su bili primećeni: pretsednik Prosvetnog odbora Saveza br. dr. Belajčić, zamenik saveznog načelnika br. Vojinović, br. dr. Dragić, br. Branovački i drugi, zatim mnogi starešine sokolskih župa, članovi starešinstva Sokolske župe Sa-

rajevo, kao i veliki broj ostale braće i sestara.

Nakon što je glazba otvirala »Hej Sloveni«, koju su prisutni saslušali stojeći, počeo je program.

U prvaj tački nastupile su članice ruskog Sokola iz Novog Sada, njih 10, koje su, odevene u krasnim ruskim bojarским kostimima, izvele »Bojarski ples«. Ova tačka, koja je izvedena s najvećom preciznošću i elegancijom, polučila je silan efekat i izazvala burno odobravanje.

U drugoj tački nastupile su pod vodstvom br. Milana Jankovića članice Sokolskog društva Zagreb IV, njih 8, koje su izvele »Ritam i pokret«, jedan odličan sastav, koji raskošno obiluje ritmikom i najraznoličnijim međusobno stilski povezanim pokretima tela u jednu krasnu celinu. Članice su ovu tačku izvele na puno udivljenje gledalaca i pobrale buran aplauz. Ova tačka svakako delovala bi mnogo efektnije i jače, da nije bila izvedena u tako neposrednoj blizini gledalaca.

U trećoj tački nastupilo je 12 naraštajki Sokolskog društva Mostar, koje su izvele sastav pod imenom »Kupalce«. Pod tim imenom naime bile su kod starih Slovena poznate devojačke igre, koje su se izvodile u vreme nastupa leta, t. j. između Đurđeva i Ivandana, i to u najstarije doba na šumskim čistinama, a kasnije na scoskim guvnima. Ovim igrama slavila se je letnja kulminacija sunca, mladost i bujna priroda. U toku igre devojke bi izabirale najlepšu između sebe kao božicu mladosti, okitile bi je cvećem, te bi ona raznim načinom proćicala svojim drugaricama budućnost. Mladici, koji nisu smeli da budu prisutni ovoj igri, potajno su je promatrali, te bi često unali u kolo i oteli svoju izabranicu. Ova slikovita igra izvedena je od naraštajki s dubokim razumevanjem, s mnogo proćućene elegancije i s vrlo dobrom izvešanošću. Na koncu ove svoje igre naraštajke su bile nagradene frenetičnim aplauzom.

U daljnjoj tački nastupilo je 6 članica Sokolskog društva Beograd Matice, koje su uz glazbu od Griga izvele »Anitruinu igru«. Ova tačka, koja je bila jedna među najljepšima, posvema je oduševila gledaoce.

Zatim je 8 članica i 9 članova Sokolskog društva Zagreb IV izvelo pod vodstvom br. M. Jankovića sastav »Pesma i rad«. Izvedba ovog sastava bila je zaista odlična, a sam sastav od najvećeg efekta. Gledaoci su i ovom tačkom bili s pravom vrlo oduševljeni.

Zatim je narodni guslar Ivan Tomović iz Lijeve Rijeke, župa Cetinje, otpjevao uz gusle narodnu pjesmu »Starac Vujadin«. Prisutni su s velikom pažnjom poslušali lepo pevanje narodnog guslara.

U sedmoj tački 5 članica i 5 članova ruskog Sokola iz Beograda izvelo je velikorusku sličičku stilizovanu igru. Izvedba ove tačke bila je sa-

vršena i s mnogo žara, temperamenta i verva, čime i treba da se odlikuje ova lepa ruska igra. Izvadači ove tačke bili su nagradjeni oduševljenim odobravanjem.

Na koncu tamburaški zbor iz Subotice, koji je na muzičkom natecanju dobio prvu nagradu, izveo je majstorski jednu kompoziciju.

Nakon završenog programa glazba je zaigrala kolo, koje je poveo potstarešina Saveza SKJ br. Paunković s gospodom br. dra Voje Besarovića, a u koje su se dalje uhvatili pomoćnik bana br. dr. Hadžomerović, br. dr. Bogdan Vidović, bivša načelnica češkoslovačkog Sokolstva s. Milada Mala, Sokoli, Sokolice i drugi gosti. Posle kola nastavljen je igranka uz najlepše raspoloženje.

Na ovom večeru bio je gostima na raspoloženju i odličan bife Oficirskog doma.

opštoj slovenskoj zajednici jugoslovenskog Sokolstva, a preko njega i jugoslovenskih plemena.

Kada je Srpski Soko sarajevski, pod starešinstvom brata V. Besarovića, u julu 1909 godine prvi put pozvao tadašnja srpska sokolska društva u Bosni i Hercegovini na zajednički sastanak i dogovor radi osnivanja zajedničke sokolske organizacije, odazvali su se tom pozivu: Mostar, Trebinje, Banja Luka, Prijedor i Bos. Gradiska. Izostali su Tuzla i Brčko. (Samo u pomenutim mestima postojala su u to doba srpska sokolska društva.) Na tom sastanku postignut je sporazum, da se za teritorij Bosne i Hercegovine osnuje centralna organizacija sokolska pod nazivom: Srpska sokolska župa Bosansko-hercegovačka, da sva gimnastička društva prime zajednički naziv: Srpski Soko i da se pristupi unifikaciji u unutrašnjem radu kao i u svima spoljašnjim oznakama srpskih sokolskih društava u Bosni i Hercegovini. Stavljeno je u dužnost upravnom odboru Sarajevskog srpskog Sokola, da izradi pravila za Sokolsku župu i da primeni sve što je sa stvarne i formalne strane potrebno da Župa otpočne rad.

Kako je blagotvorno delovao već sam ovaj zaključak o osnivanju Župe na daljnji razvoj Srpskog Sokolstva u Bosni i Hercegovini vidi se po tome, što su na skupštinu o konstituisanju Župe, koja se održala na Vavedenje 1910 god. došli delegati 16 sokolskih društava. Na njoj su bila i dva predstavnika Srpske sokolske župe Fruškogorske: dr. L. Popović i dr. S. Čokić. Dr. L. Popović imao je znatan uticaj na početni rad i razvoj naše Župe i našega Sokolstva. Ideolog i neumoran propagator on je svojom oduševljenom i plamenom reči iskresao mnogo sokolsku iskrinu u našoj Bosni i Hercegovini.

Ne treba zaboraviti, da se osnivanje naše Župe vršilo u veoma teškoj političkoj situaciji — neposredno iza aneksije Bosne i Hercegovine. Mi — u Bosni i Hercegovini — osećali smo da nas je ponovo zahvatio čvrsti obruč tuđinske moći. Znali smo da tuđin nastupa prema nama s novom navalom i da je spreman da lomi i razbija našu narodnu snagu. Plamene i borbene poruke našega brata Laze bile su melem našoj ojađenoj duši.

Starešinstvo Srpske sokolske župe bosansko-hercegovačke, na čelu sa dr. V. Besarovićem, živo je prešlo na rad u svima pravcima sokolske delatnosti i u izvršenju sokolskih zadataka.

Na teritoriju Sokolske župe bosansko-hercegovačke niču sokolska društva kao iz vode. Od 16 društava, koliko ih je bilo pri osnivanju župe, njihov broj se povisio na 40 početkom 1914. Snažan pokret sokolski zahvatio je već tada i naše selo. U Hercegovini pod vodstvom brata Čede Milića, a u Bos. Krajini pod vodstvom br. Vlade Malice razvijaju se seoske sokolske čete pod nazivom »Pobratimi«. Prilikom proslave 10 godišnjeg rada društva »Prosvete« u Sarajevu 1912 godine ti seoski Sokoli »Pobratimi« zadržavaju svet svojim muškim nastupom, svojom sokolskom svesti i disciplinom.

Izvan granica i daleko preko granica Bosne i Hercegovine naša Župa pruža svoju ruku bratsoj sokolskoj ruci u Zagrebu, Ljubljani, Beogradu, Sofiji i Pragu i s njima veže čvrstu sokolsku vezu verna i dosledna srpskoj narodnoj želji i težnji i velikoj sveslovenskoj sokolskoj misli.

U julu 1910 posećuju naši delegati svesokolski slet u Sofiji. U novembru

Sa svečane proslave 25-godišnjice Sokolske župe Sarajevo u sarajevskom Narodnom pozorištu dne 28 juna — Pogled na predsednički sto za vreme govora br. Gangla

Pogled na auditorij Narodnog pozorišta za vreme svečane proslave

Svečana proslava 25 godišnjice Sokolske župe Sarajevo

i 25 godišnjice starostovanja brata dra Vojislava Besarovića

Dne 28 juna ujutro održana je u Narodnom pozorištu u Sarajevu svečana proslava 25-godišnjice Sokolske župe Sarajevo, a ujedno proslavljena je i 25-godišnjica starostovanja br. dra Vojislava Besarovića, koji se od početka osnivanja Sokolske župe Sarajevo nalazi na njenom čelu.

Ovoj značajnoj proslavi prisustvovali su, pored predstavnika jugoslovenskog, češkoslovačkog i ruskog Sokolstva, predstavnici civilnih i vojnih vlasti, sveštenstva, sarajevske općine, veliki broj senatora i narodnih poslanika, veliki broj bivših veleizdajnika i dobrovoljaca, predstavnici svih kulturnih i nacionalnih društava te najuglednije ličnosti iz građanstva.

Svečanu sednicu župe otvorio je, burno pozdravljen, starešina br. dr. Vojislav Besarović, koji je u svom govoru među ostalim rekao:

Priredivači sleta smatrali su svojom prvom dužnošću, da u znak sinovlje blagodarosti iz istorijskog Sarajeva u trećem koraku ponese plamenu oganj u našu svetinju Topolu, i da na njegovom plamenu zapale većitu vatru u znak najveće blagodarosti sviju bivših podjarmljenih krajeva Kralju Oslobođiocu (svi prisutni ustaju i kliču: »Slava Mu!«), koji je ostvario zavetnu misao i Njegovom Sinu Sokolu (oduvešljeni policij: »Živeo Kralju!«), koji je dokončao veliko delo Svoga uzvišenog Roditelja.

Danas kad počinju glavni sletski dani prva i najsvetija dužnost nam je da i s ovoga mesta u znak najdublje blagodarosti i odanosti svoje prve misli uputimo Kralju Sokolu i da Mu zablagodarimo na Njegovoj velikoj pažnji, koju nam je ukazao time, da se za pokrovitelja našega sleta primio Njegov Prvenac Sin, a naš Starešina Saveza, i ad Ih pozdravimo sa sokolskim Zdravo!

U tom trenutku svi prisutni ustaju i oduševljeno kliču: »Živeli!« našto glazba udara državnu himnu.

Tada starešina br. dr. Besarović čita pozdravni telegram, koji ova svečana sednica upućuje Dvorskoj kancelariji Njegovog Veličanstva Kralja, a što svi prisutni prihvataju s najvećim oduševljenjem.

Zatim starešina br. dr. Besarović nastavlja:

Pozdravljam sve prisutne učesnike ove naše svečane sednice. Pozdravljam predstavnike: bana Drinske banovine, Komandanta armije, Senata i Narodne skupštine, grada Sarajeva, svih nacionalnih i kulturnih društava. (Svi pomenuti bivaju toпло aklamirani.)

Najiskrenije pozdravljam braću češkoslovačke Sokole (dugotrajnan aplauz), i raduje me, da oni ovako iskreno sudeluju u današnjim našim sokolskim manifestacijama, s kojima proslavljamo 25-godišnjicu prve sokolske župe, čiju su prvoborci po svetlom primeru braće češkoslovačkih Sokola u doba kad su naši do tada podjarmljeni krajevi stenjali pod istim neprijateljem razvili visoko našu svetu sokolsku zastavu i u zanosu podnosili žrtve za ostvarenje velike zavetne misli.

Pozdravljam najiskrenije braću ruske Sokole (oduvešljeni poklici: »Živeli!«), koji tako aktivno učestvuju u svim našim sokolskim manifestacijama i time najbolje dokazuju, kako nas vežu najuže bratske veze.

Pozdravljam predstavnike našeg Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije kao i predstavnike svih naših bratskih župa, koje su sa svojim jedinicama u tako odličnom broju pohrlile da uvećaju naš slet.

Pozdravljam osobito i predstavnike naše štampe, koja našem Sokolstvu ukazuje uvek najveću pažnju.

Na današnji dan — na Vidovdan — simbol najvećih žrtava podnešenih

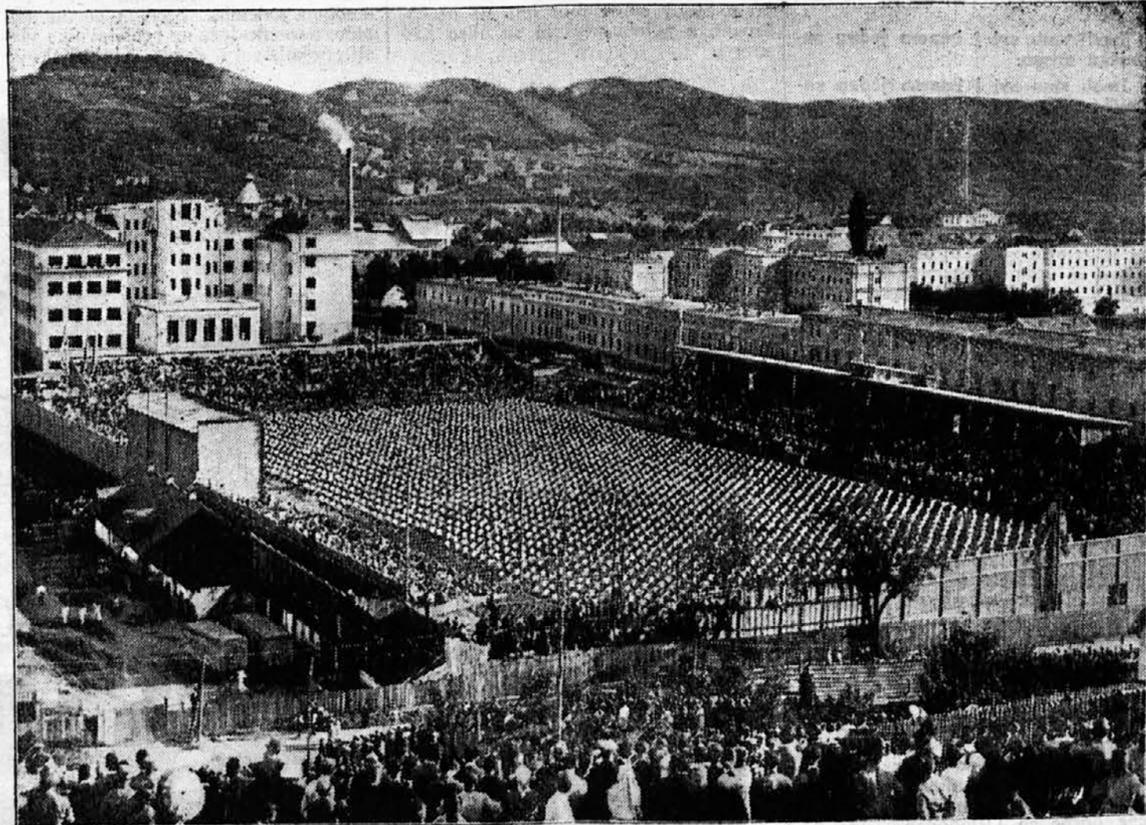
za naše oslobođenje sećam se s najvećim pietetom svih onih nacionalnih boraca, koji su vekovima polagali svoje živote na oltar otadžbine (svi ustaju i kliču: »Slava im!«) i svima nama tako ukazali svetao primer kako se ima da pregara za najviše ideale. Zdravo!

Konac govora br. dr. Besarovića popraćen je oduševljenim aplauzom.

Nakon br. dra Besarovića usledio je govor br. Jovo Popović, koji je iznašajući u svom govoru istorijat 25-godišnjeg rada bratske Sokolske župe Sarajevo rekao sledeće:

Pored velikih sletskih svečanosti, koje priređujemo u Sarajevu, ovi dani imaju naročiti značaj za Sokolsku župu Sarajevo i stoga što u njima ona proslavlja 25 godina svoga opstanka i rada.

25 godina sokolskoga rada u vremenima kakva su bila od 1909 do danas sadrže u sebi ne samo istoriju Sokolske župe Sarajevo nego znatan deo istorije Srba i Hrvata nastanjenih u ovim pokrajinama. Sokolstvo među Srbima u Bosni i Hercegovini počelo se razvijati tek u 1903 godini, ali je odmah od početka svoje pojave pokazalo da je zreo plod srpske narodne misli i svesti. Naša sokolska misao i težnja postala je istovetna s opštom težnjom i misli srpskog naroda u Bosni i Hercegovini. Ta osnovna misao predratnog srpskog Sokolstva bila je ova: »Srpsko Sokolstvo je jedno kao što je i srpski narod jedan. Nikakve granice ni administrativne ni državne ne mogu biti smetnja ni zapreka njegovom zajedničkom i sporazumnom radu i njegovom glavnom nastojanju: Jedinstvu celokupnoga srpskoga naroda.« Od prvih početaka svoga rada naše predratno Sokolstvo verno je služilo srpskoj narodnoj misli i dosledno je provodilo sve do njezina ostvarenja. Druga osnovna misao na kojoj smo izgrađivali naše predratno Sokolstvo bila je: »da je srpsko Sokolstvo deo sveslovenskoga Sokolstva. Ono mora da teži

Celokupan pogled na sletišta II pokrajinskog sleta u Sarajevu za vreme vežbanj 2.500 Sokolice, koje promatra 40.000 gledalaca

1910 sudeluju naši delegati na svesrpskom sokolskom sastanku u Beogradu. U avgusta 1911 učestvuju mnoge naše sokolske jedinice na II hrvatskom sokolskom sletu u Zagrebu, i to zajedno sa srpskim sokolskim organizacijama iz Hrvatske, Dalmacije, Vojvodine i Srbije, svi pod zastavom Saveza sokolskih društava »Dušan Silni«. Količak od taj zagrebački slet značio afirmaciju srpskog Sokolstva, toliko je u isto doba s njime utrven put novim dobrim odnosima s hrvatskim Sokolima. Iskreni bratski doček, koji su hrvatski Sokoli priredili srpskim Sokolima, znatno je pomogao, da su i među našim sokolskim društvima u Bosni i Hercegovini odnosi postali mnogo srdačniji. Iste godine u novembru sudeluju naši delegati pri stvaranju jedinstvene organizacije celokupnog srpskog Sokolstva u Beogradu.

U 1912 godini sve jedinice Župe posećuju svesokolski slet u Pragu. Tu su i jedinice naše Župe skupa s ostalim srpskim jedinicama vežbale zajedničku srpsku vežbu »ujedinjenja i oslobođenja«, preteču velikih i teških vremena. U danima toga sleta donesen je historijski zaključak između predstavnika srpskog, hrvatskog i slove-

načkog Sokolstva, da se pristupi potrebnim merama u cilju stvaranja jugoslovenskog Sokolstva. Jedinstvo svih triju ovih sokolskih organizacija trebalo je da dođe do izražaja na ljubljanskom sletu u 1913 godini. Tu bi svi srpski, hrvatski i slovenački Sokoli nastupili pod zajedničkom zastavom i izvodili bi zajedničku vežbu. 1913 god. je godina našeg zanosu i oduševljenja zbog divnih uspeha herojske srpske vojske. Ali s tom godinom otpočinje i proganjanje srpskih Sokola u Bosni i Hercegovini. U maju 1913 god., za vreme skadarske krize, izdane su iznimne mere protiv srpskih društava kojima su raspuštena i sva srpska sokolska društva a imovina njihova zaplenjena. Kad su srpska sokolska društva raspuštena primila su srpske Sokole u svoj bratski zagrljaj hrvatska sokolska društva. U njihovim dvoranama od sada vežbaju zajedno srpski i hrvatski Sokoli i zajedno se spremaju za velike dane.

U divnom zanosu, snažnom i svesnom stvaranju zatekla nas je teška 1914 godina. Od tada pa sve do konca svetskog hrvanja i naših predratnih Sokoli dali su svoj veliki danak nacionalnoj stvari svesno, s voljom i oduševljenjem. Njih ponajpre uzimaju u taocu, velik broj stavljaju u zatvore, optužuju radi veleizdaje i osuđuju na smrt ili tešku robiju. Ali velika vera u pravdu svojih težnja i u konačnu pobjedu nacije davala im je moralnu snagu, da sve izdrže i preture bez glasa i jauka.

Dao Bog da mnogobrojni divni primeri sokolske svesti pregoštva i žrtava, što ih i naša »Spomenica« o ovom sletu jasno ispisuje na svojim stanicama, budu poticaj i putokaz današnjim i budućim sokolskim generacijama, do potpunog ostvarenja naših sokolskih ideala.

Pozdravljen frenetičnim aplauzom uzео je tada reč i zam. starešine Saveza SKJ br. Gangl, koji je održao ovaj govor:

Sestre i braćo!

Velika je moja radost, kada mogu sada da pozdravim od svega srca ovaj bratski zbor, kada prokušani naši nacionalni borci pregledavaju i broje uspehe svog sokolskog rada i u svojim dušama još jedanput proživljavaju svaki čitav svoj vek od prvog svog koraka u borbu na život i smrt pa do dana današnjega, kada se više po čitavom Sarajevu svetla i sveta zastava pobjede sokolskih ideala, pobjede istine i pravde, pobjede smeje, zdrave i ponosne životne sokolske snage!

Ima još i drugi razlog, da se radujemo mi svi današnjem danu i da se u ime svega jugoslovenskog Sokolstva javljamo za reč, koja nije kadra da tako duboko zahvati burne valove mog osećaja, da bi mogla u kratko kazati, kako je istinska i u istoriji našeg Sokolstva opravdana naša radost u ovom momentu, kada proslavljamo dvadeset i pet godišnjicu osnivanja, postojanja, života i rada bratske Sokolske župe Sarajevo.

Culi smo pre istorijat ove župe: pa i kamen i krš, šuma i livada, kućica i palata u čitavom ovom divnom kraju govori o toj istoriji; da, govore o njoj i tamnice i vešala, puške i noževi, govore i grobovi i naša mrtva braća u tim grobovima — sve što živi u istinskom životu ili što živi u životu istorije — sve to govori, da smo bili, da jesmo i da hoćemo biti i ostati u životu i radu idućih pokolenja mi jugoslovenski Sokoli, na sve veke ujedinjeni u jednoj zajedničkoj otadžbini, udruženi sa svim slovenskim rodovima po svem svetu u jedno jedino ogromno slovensko sokolsko kolo! (Burno odobravanje.)

I bratska župa Sarajevo može i mora se ponositi time, da je sve njezino nastojanje, da su sve muke i patnje njezinih boraca u prošlosti išle za jednim jedinim ciljem: da dadu narodu što mu treba za život — slobodu sokolskog rada i slobodu nacionalne svesti! (Poklicij: »Tako je!«)

I ponositi se može bratska župa Sarajevo time, da je pravilno shvaćala i provodila u radnji život tumačenje nacionalizma, kako nam ga je prikazao naš veliki učitelj i osnivač dr. Miroslav Tišir: »Ne gledaj samo na sjajne primere nacionalne prošlosti, nego prenositi ih — promišljene u svojoj duši i aplikovane na potrebe sadašnjosti — u svoj život i rad, da samoga sebe s bogatstvom svog unutarnjeg sveta žrtvuješ za budućnost svog naroda i domovine svoje!«

Bogatstvo svog unutarnjeg sveta? Da! To je ono bogatstvo, koje u duše polaze i u našim grudima diže naš sokolski vaspitni rad! Ovdje, u nama, u našim grudima, u našim dušama, u našim srcima, gomilaju se sokolske vrline i građanske kreposti, koje ne može naplatiti, nagraditi i proceniti ni jedna materijalna dobit, kojih je vrednota i najviša cena izražena jedino u sokolskoj svesti, da ispunjavajući dobrovoljno preuzete dužnosti u punoj meri, ne tražeći za sebe ni korist ni slavu! (Poklicij: »Tako je!«) U našem unutarnjem svetu su lepota i dobrota, istina i pravda, smelost i poštenje, plemstvo duše i viteštvo značaja! Bog živi u nama, i kada slušam šum sokolskih krila — tada slušam i čujem, kako trube braće sokolskih boraca iz Herceg-Bosne, zovu u borbu za najviše ideale naroda i čovečanstva!

I kada čestitam bratskoj župi tu njenu slavu, moram da naglasim još i treći razlog, zašto govorim u tom svečanom trenutku.

Tebi se obraćam sada, župski starešina, brate dre Besaroviću, koji čitavo ovo vreme stojiš na čelu ove bratske župe i vlašiš njenom sudbinom uz saradnju naše braće i naših sestara.

Ja Ti u ime našeg Saveza na tom jubileju iskreno čestitam i izručujem Ti jedan dar, koji simbolički prikazuje Tvoj život i rad i koji mora da posluži svima nama kao potstrek budućeg rada i života našeg. (Br. Gangl predaje u ime Saveza SKJ br. Besaroviću dar pa zatim nastavlja):

Evo Ti kovača na srebrnom satu: Kuj! Kuj! Kuj! — zapoveda i kaže čas i kovač — zapovedaju i kažu i Miško i Laza, Bogdan i Čedo, Stevan i Atanasije, Dušan i Voja i svi drugi — svi, svi — i mrtvi i živi. Vreme prolazi — hitno je! Taj komadić života od kojeve do groba kuj! Kovač si koji kuje gvozdenne stubove, gvozdena vrata, a i zlatnu zvezdu, i zlatnu krunu, da svetli pred nama i da krasji kupolu na našem zajedničkom domu: zvezdu i krunu seljačkog i kraljevskog roda Karadorovića! Kuj! Kuj! Kuj! — topove, da unište svaku nepravdu gde god ona bila: nepravdu u robovanju duša, nepravdu u lancima neoslobodene braće! Kuj! Kuj! Kuj! — stvaraj što je lepo, veliko, plemenito, viteški — sokolski!

Ova materija neka Ti, brate starešino, živo govori i priča, kako Te volimo i kako si naš! A mi smo s Tobom! Ispunjavajući zadatke svoga života, Sokole moji! Zdravo!

Na koncu svog govora, koji je bio više puta popraćen oduševljenim odobravanjem, br. Gangl ljubi se s br. drom Besarovićem.

Nakon br. Gangla uzeo je reč predstavnik grada Sarajeva, koji je toplim i biranim rečima čestitao jubilej Sokolskoj župi Sarajevo i njenom požrtvovnom starešini br. dru Besaroviću. U ime općine Sarajevo predao je tada govornik br. dru Besaroviću lep dar.

Zatim je uzeo reč potstarosta češkoslovačkog Sokolstva br. Truhlarz, koji je, pozdravljen frenetičkim pljeskom i oduševljenim poklicima, održao sledeći govor:

Braće i sestre!

Draga sokolska porodico!

Pretsedništvo ČOS odredilo me je, da Vam u vašem krasnom Sarajevu izrazim najiskrenije i najsrdačnije bratske sokolske pozdrave prigodom Vašeg II pokrajinskog sleta, koji održavate u spomen 25-godišnjice opstanaka Sokolske župe Sarajevo i njenog ustrajnog i uspešnog sokolskog rada, Braće i sestre, srdačno Vas pozdravljam!

Zahvaljujemo Vama, braće i sestre, zahvaljujemo svemu dragom općinstvu krasnog, cvatućeg grada Sara-

jeva, i zastupnicima Vaše bratske vojske iz dubine svojih duša i srdaca za krasan prijem kao i za one časove, koje smo proveli među Vama a na koje u životu nećemo nikada zaboraviti.

Neću mnogo da govorim. Među nama to nije ni potrebno. Srce nema reči, i ono ih ne voli. A sada Vam govori srce. Tako je, kako je napisao naš pesnik Vitjeslav Halek: »Kad sam hteo sve da Ti kažem, ne čudi se ako sam šutio«. Svoja Vam srca nosimo, svoja Vam srca dajemo. Ne — ne! Niti ih nosimo niti ih dajemo, jer — Vi ih već odavno imate! Već odavno su ona potpuno Vaša! Jedno smo! Jedna vera, jedna nada i jedna ljubav nas spaja!

Verujemo mi Vama, a verujte i Vi nama u dobrim i slabim časovima! Iako moramo zajedno s našim pesnikom Svetoplukom Čehom da uskliknemo: »Ne verujte nikome na širokom svetu« — Vama, braće i sestre ujedinjene Jugoslavije, potpuno verujemo. Vaša budućnost je i naša budućnost. Velika Tiševa sokolska misao sigurno nas i nerazdruživo povezuje; Sokolstvo čvrsto povezuje korenje i obaju naših naroda i svih ostalih dragih nam slovenskih rodova. Izvana još nije sve veselo i vedro; tamo još uvek pritišću mrki oblaci i crne sene, ali mi, verni Sokolstvu, verni tihom i istrajnom radu, verni svojim dragim nedavno oslobođenim narodima, verni na život i smrt svojoj rođenoj grudi, verni Slovenstvu — poći ćemo rame uz rame, ni s čime pomućeno, napred i napred za novim i lepšim slovenskim čovekom, slovenskim čovekom krasnim po telu, duši i srcu!

Ovim putem, na kojem nas u tmini i svetlu vodi zvezda Tiševih ideala, podimo, braće i sestre, napred i nj koraka natrag k najvišim ciljevima! Zdravo! Na zdar!

Govor potstaroste br. Truhlarza bio je često popraćen oduševljenim poklicima i pljeskom.

Obrativši se tada br. dru Besaroviću i srdačno mu čestitajući 25-godišnjicu njegovog starostovanja, br. Truhlarz predao mu je kao dar jednu krasnu spomenicu.

Zatim je u ime ruskog Sokolstva govorio br. Artamonov, oduševljeno pozdravljen, koji je lepo istakao značajnu ulogu Sokolstva u Bosni i Hercegovini u predratnim godinama i njegov uspešni i požrtvovni rad za nacionalnu stvar. Ovaj rad on je imao prilike da izbliže prati kao bivši ruski vojni ataše kod poslanstva u Beogradu. I zato je danas naročito radostan što mu je pala u deo čast, da baš on lično čestita u ime ruskog Sokolstva na ovom značajnom jubileju Sokolske župe Sarajevo, kojim ona proslavlja 25-godišnjicu svog velikog, tako požrtvovnog i uspešnog nacionalnog i sokolskog rada.

U ime kulturnih i nacionalnih društava govorio je zatim br. Vasilij Grdić, koji je, oduševljeno pozdravljen, rekao sledeće:

Dragi brate Sokole!

Imam da svršim jednu milu dužnost danas — nacionalna i kulturna društva Sarajevo ovlastila su me kao predsednika Oblasnog odbora Narodne odbrane i sekretara Prosvjete da ispred istih čestitam Sarajevskoj sokolskoj župi 25-godišnjicu njenog pregalčkog i strajnog nacionalnog rada. Dva su momenta koja su vezala i pre Oslobođenja i koja i danas iza Oslobođenja sva naša nacionalna kulturna društva vežu čvrstom nerazdvojom vezom.

Imali smo svi i imamo jednu zajedničku misao.

Imali smo svi i imamo jedan zajednički rad.

Negda pre Oslobođenja zajednička nam je misao bila Oslobođenje, a zajednički rad borba za Oslobođenje.

Zajedno smo svi sokolovali. Zajednički se borili protiv tudina, koji nam je zemlju porobio, delujući svako društvo u svome pravcu; da fizički ojačamo, da kulturu podignemo i da nacionalno osvestimo, učvrstimo narod u veri, da mu je spas samo u svojoj oslobođenoj državi.

Danas iza Oslobođenja zajednička nam je misao otadžbina — oslobođena, ujedinjena, lepa naša domovina — Jugoslavija, da je učvrstimo i ojačamo. Žrtvom i radom to ćemo postići. Svaki na svome mestu, svako društvo u svome delokrugu. A svi skupa, da u svojoj slovenskoj državi izradimo svoju slovensku kulturu. Delujući u ovome pravcu stvaramo i stvorimo najčvršći temelj svemu našem životu: narodnom i državnome.

Sledeći ove misli čestitam od svega srca ispred sarajevskih nacionalnih ustanova i društava bratskoj Sokolskoj župi Sarajevskoj 25-godišnjicu njenog nacionalnog rada.

Dragi Vojo, šta bi imao da rekнем danas Tebi? Kao drugu u zajedničkoj borbi protiv tudina, kao sapatniku po crnim kućama za vreme konačne borbe za Oslobođenje. Šta da rekнем i kako da Ti čestitam 25-godišnjicu Tvoga rada nacionalnog, Tvoga sokolovanja u sarajevskom Sokolu,

s kojim si sklopio nerazdruživu vezu od njegovog osnutka.

Prema onome što vidimo sve reči blede. Znam, najmilija Ti je čestitka, najveće zadovoljstvo srca Tvoga, kad uronjen u misli vidiš: Šta smo bili i šta smo sada.

Gle, brate Vojo, na ovu svečanost Tvoga Sokola u Sarajevu, koje daje prvi znak konačne pobeđe, prikupiše se svi, o kojima smo do jučer imali samo najlepšu viziju.

U oslobođenoj otadžbini klikću Ti, dragi brate Vojo, Sokoli i slobodni narod sa mnom zajedno: Zdravo!

Govor br. Grdića svi prisutni popratili su oduševljenim poklicima.

Poslednji govorio je br. dr. Bogdan Vidović, koji je bio nada sve srdačno aklamiran.

Brat dr. Vidović u svome veoma osećajnom i dirljivom govoru evocirao

je nekoje momente iz one kobne prošlosti pod tudinom, podvlačeći divno sokolsko pregalštvo na ostvarivanju današnjih nacionalnih ideala, koji su otkupljeni s najvećim žrtvama. Nadozveujući zatim svoj govor na ovo velebno slavlje i na značaj ovog pokrajinskog sleta u Sarajevu, sažetim rečima prikazuje daljnje zadatke Sokolstva u sadašnjici i budućnosti, podvlačeći, da ono treba uvek da radi i da bude spremno da se žrtvuje za Kralja i za Otadžbinu.

Obraćajući se starešini župe bratu dru Besaroviću čestita mu najsrdačnije i ganuta srca na jubileju njegovog sokolskog rada i u znak skromnog sokolskog priznanja predaje mu u ime Sokolske župe Sarajevo spomen-plaketu, salivenu iz bronza, model sletske značke, koja visi na onim lancima, kojima je on bio nekoć okovan pod tudinskim ropstvom.

Nada sve topao i proćućeni govor br. dra Vidovića prisutni su popratili s najvećim oduševljenjem.

Kao narodni dar pak dva člana sokolske čete predali su br. dru Besaroviću lepo izradene gusle.

Tada je ustao sam br. dr. Besarović, koji se najiskrenije zahvalio svima učesnicima, koji su svojim prisustvom uveličali ovu svečanu sednicu, kojom je ovako dostojno proslavljena 25-godišnjica Sokolske župe Sarajevo. Ujedno i sa svoje strane najtoplije blagodari na prevelikoj pažnji i časti, koja je ovom prigodom iskazana njegovoj skromnoj ličnosti pa veli: »Moji drugovi i ja bili smo svesni, da smo svojim radom samo vršili svoju dužnost. Zdravo!«

Ova lepa proslava završena je sviranjem himne »Hej Sloveni«, koju su prihvatili svi prisutni.

Javna vežba dne 28 juna

Sjajan uspeh prve javne vežbe zadivio je preko 40.000 gledalaca koji priređuju burne ovacije Sokolstvu i vojsci

Već 28 juna ujutro, dok su se na sletištu održavali pokusi za popodnevni prvi javni nastup, masa gledalaca s najvećim zanimanjem pratila je izvođenje pokusa vežbi. Svi pokusi, međutim, održavali su se u najboljem redu, iako su za vežbače bili vrlo naporni, jer su isti morali da budu na sletištu već u 5 sati izjutra, a po podne opet u 2 i po sata da budu spremni za javnu vežbu.

Na ulazu u sletišta sleglo se pravo more naroda. Jedva se probijalo, da se uzmgne ući u sletišta. Sveta je bilo toliko, da su već pre četiri sata, kada je tačno počela javna vežba, morala severna vrata sletišta da se zatvore.

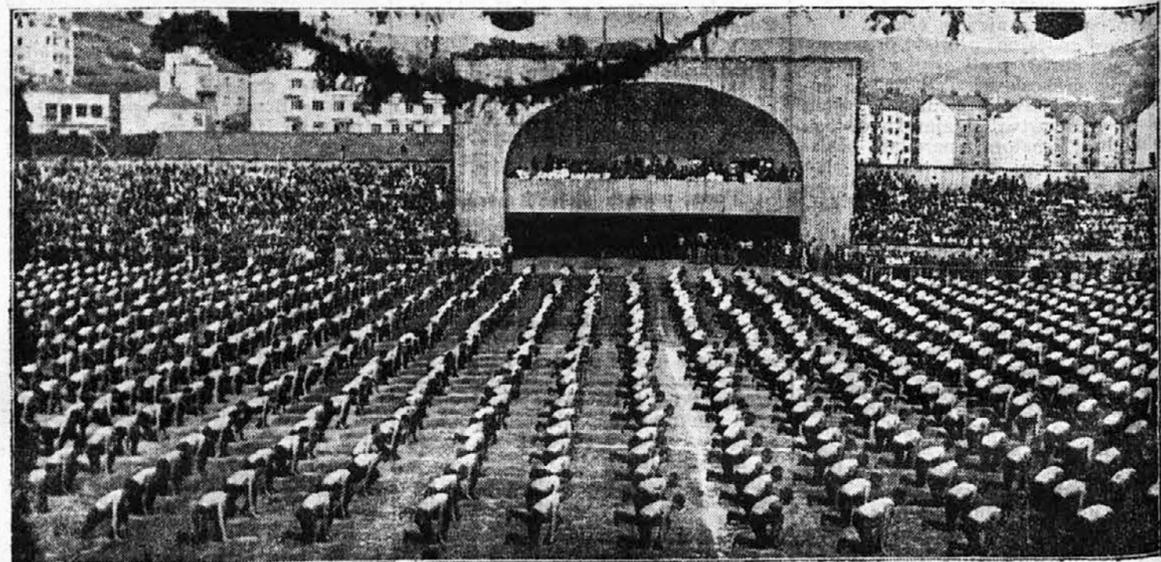
Tribine su bile prepune, a isto tako i mesta za stajanje. Sletišta je odavalo jednu nevideno retku sliku.

je ukusno dekorisana krasnim ćilimovima.

Sa sletišta pucao je divan pogled na krasnu sarajevsku okolicu, poglavito na Crni Vrh, Trebević i ostale okolne visove.

Na sabiralištu pak za vežbače, koje se je nalazilo iza istočne tribine, stajalo je već okupljeno oko 8000 vežbača i vežbačica, koji su se svrstavali i pripremali za javni nastup, kojim je s načelnikog mostića, povrh glavne tribine, upravljao načelnik Sokolske župe Sarajevo br. Oskar Lavrač uz pomoć župske načelnice sestre Jelene Depuda, br. Vlada Juvanca i br. Rudolfa Ažmana te ostalih.

U počasnoj loži na glavnoj tribini nalazio se je izaslanik Nj. Vel. Kralja div. gen. g. Tomić, izaslanik Nj. Vis-

2.600 članova izvodi proste vežbe

Zanimanje za ovaj prvi javni nastup bilo je i među Sokolstvom kao i među građanstvom vanredno veliko. To se je najbolje videlo po rekordnom broju gledalaca, kojih je bilo na sletištu samom kako i na obližnjem brdu Crnom Vrhom oko 40.000.

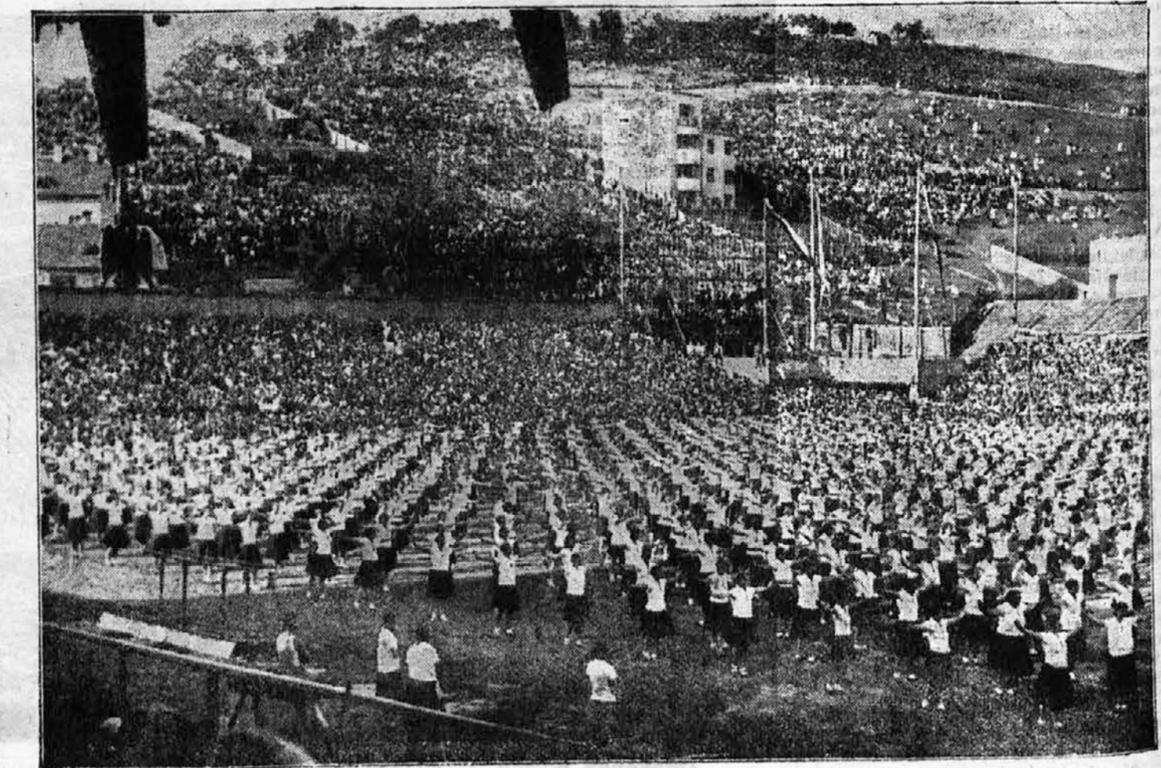
Već u ranim popodnevnim satovima ogromne mase sveta i Sokola hrlile su sa svih strana grada prema sletištu. Glavne ulice, koje vode prema sletištu, a osobito Aleksandrova cesta, bile su upravo pretrpane, tako da se je i promet sa saobraćajnim sredstvima vršio veoma oprezno. I tramvaji, i automobili bili su prenatrpani, a pešaci prekrili su ulice kao mravi.

Na njama se je prosto leljalo more gledalaca.

Osobito je bio divan pogled na obližnje brdo sa severne strane Crni Vrh, koji je bio prekriven gustim masama od preko desetak hiljada gledalaca, koji su s »galerije« besplatno posmatrali javni nastup.

Uopće čitavo sletišta svojom gradnjom i smeštajem bilo je izvanredno lepo. Unaokolo tribine bile su okićene jugoslovenskim zastavama, a glavna tribina pak, koja je inače sva natkrivena, još i češkoslovačkim, poljskim, ruskim i bugarskim kao i girlandama zelenila. Sredina glavne tribine, naročito lože za pretstavnike vlasti, Sokolstva i ostale odličnike bila

Prestolonaslednika Petra, i zam. starešine Saveza SKJ br. Gangl, pomoćnik bana br. dr. Hadžomerović, komandant divizije general g. Miloradović, s još nekoliko gg. generala, zam. starešine Saveza SKJ br. Đura Paunković s mnogim članovima uprave Saveza SKJ, potstarosta češkoslovačkog Sokolstva br. Josip Truhlarz, br. Koudela, bivša načelnica češkoslovačkog Sokolstva sestra Milada Mala, načelnica Saveza SKJ sestra Elza Skalarjeva, starosta ruskog Sokolstva br. Artamonov s mnogim ruskim Sokolima, zam. saveznog načelnika br. Miroslav Vojinović, predsednik Prosvetnog odbora Saveza SKJ br. dr. Vladimir Belajčić, predsednik sletskeg odbora i

Izvođenje vežbi 2.500 Sokolice gledaju deseci tisuća oduševljenih gledalaca

Akademija na sletištu

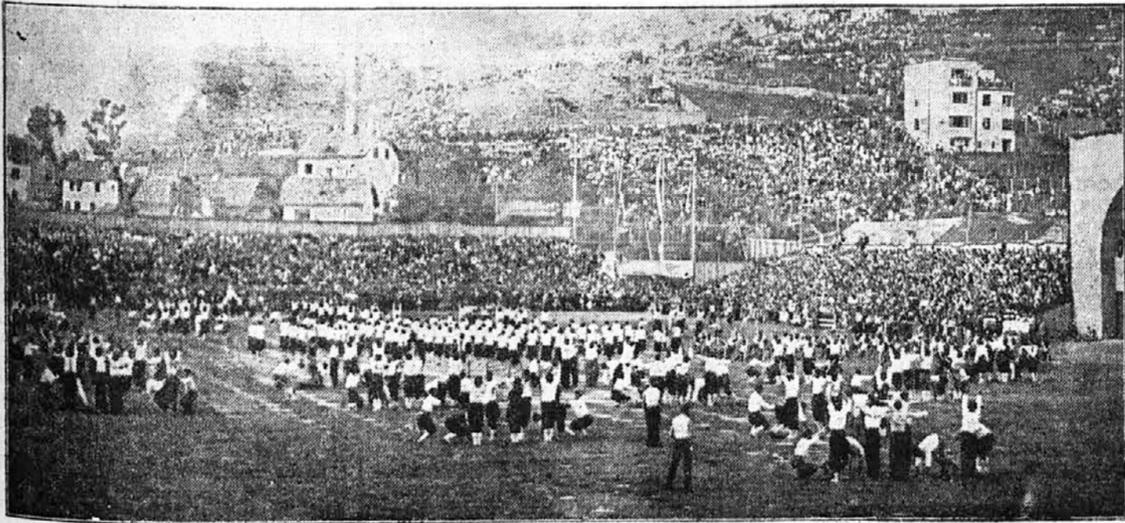
28 VI naveče

Pred punim sletištem, po lepom vremenu, održana je u 9 s. akademija, čiji je program bio ispunjen odabranim tačkama raznih jedinica našega Saveza. Kao gosti nastupile su češko-slovačke Sokolice i ruski Sokoli u zajedničkoj tački članova i članica.

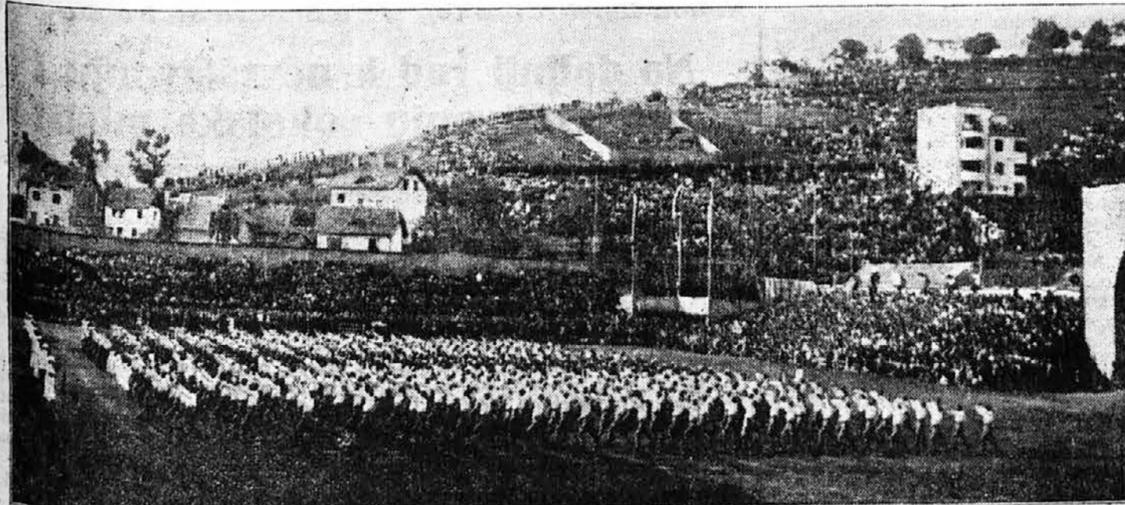
Kao prvu tačku videli smo »Pozdrav zastavi«, koju su vežbu veoma lepo i skladno izvele i dobile zaslužni aplauz. Sastav je češkog porekla. — U drugoj tački nastupile su opet sestre s prostim vežbama; bio je to veoma dobar sastav, skladno izveden. — U trećoj tački sestre Sok. društva Zagreb IV izvele su jedan ritmički sastav br. M. Jankovića na opće zadovoljstvo. — Kao četvrti nastupili su mornari s poznatim sastavom br. I. Kovača »Srb, Hrvat i Slovenac«, koji su izveli odlično. — Sestre Sok. društva Beograd Matica prikazale su vrlo dobro sastav »Ritam i pokret«. — U šestoj tački opet sestre Sok. društva Zagreb IV pokazale su jedan nov ritmički sastav od br. Jankovića. Ovde bi se dalo jedino primetiti, da odela nisu bila baš mnogo ukusna, niti za

vežbu podesna. Vežba je inače odlično izvedena. — Uz recitaciju pesme iz korala »Panta rei« od Nazora, mornari su izveli novi sastav br. I. Kovača. Ako ima savršenstva u prostim vežbama, i ako se to može postići kako u kompoziciji, tako i u izvedbi, onda je to oboje postignuto od br. Kovača i njegovih mornara. Zaista, nešto bolje i lepše teško da se može videti. — Braća i sestre Rusi uz poznatu pesmu »Ej uhnjem« dali su jednu dobru kompoziciju vrlo dobro uvežbanu. Na kraju akademije članovi i članice Sok. društva Zagreb IV prikazali su nam jedan dobar ritmički komad veoma lepo izveden.

Akademija je bila odlična, samo je bilo previše ritmike a i suviše malo one prave i čiste gimnastike. Izgleda naime, da se zaboravlja, da se naše članstvo, a naročito žensko, nikako ne sprema za balet, i da vežbanjem u sokolanama to nikako i ne žele, ali oni koji o vežbanju kod njih odlučuju, izgleda da misle obratno, što je svakako pogrešno.

Slikovite vežbe članova i članica sokolskih četa i društava župe Mostar

Divan nastup vojske i mornarice u vežbi »Ja sam Slovank«

starešina Sokolske župe Sarajevo br. dr. Voja Besarović s članovima odbora i uprave župe, predstavnici općine grada Sarajeva, strani konzuli, brojni senatori i narodni poslanici, brojni starešine sokolskih župa i drugi.

Sve vežbe pratila je glazba Sokolskog društva Sarajevo, a nastupe vojske i mornarice vojna glazba.

Javni nastup počeo je tačno u 4 i po sata, kada je s načelnikog mosta dan znak i kad je uz zvukove sokolskog marša umarširalo na sletišta 2520 vežbača, koji su nakon odlično izvedenog nastupa potpuno prekrili celo sletišta, da je slika bila jedinstvena. Publika je ovaj nastup tolike mase vežbača pozdravila silnim oduševljenjem, koje nije jenjalo za celo vreme, dok su članovi izvodili svoje lepe i efektne vežbe s najvećom skladnošću i članom. Pokrivanje je bilo prilično dobro, a uvežbanost sigurna. Vežbe su na gledaoce ostavile najlepši dojam.

U drugoj tački nastupila je vojska, kojoj su gledaoce priredili naj-oduševljenije ovacije. Krasan, oštar i oštećen nastup vojnika s puškama, njih 450, zadivio je gledaoce. Oni su svoje lepe vežbe s puškama izveli sjajno i s najvećom preciznošću. Gledaoce su ih nagradili zato s pravom burom oduševljenja. Njihovim vežbama upravljao je s načelnikog mosta br. Ivan Kovač, član uprave Saveza SKJ, referent za fizičko vaspitanje Ministarstva vojske i mornarice.

U trećoj tački nastupile su odmah zatim članice, praćene frenetičnim pljeskom oduševljenih gledalaca. Njihov nastup pružao je divnu živopisnu sliku, koju su podavale svojim impozantnim brojem od njih 2460 i svojim vežbačkim odelima. Ovde se je moglo samo primetiti, da pokrivanje nije bilo osobito dobro, pa je zato i kod nastupa dolazilo do manjih zabuna. Inače članice su svoje vežbe izvele vrlo dobro, s najvećom skladnošću i odličnom uvežbanošću, te su zato i bile nagradene onako burnim spontanim aplauzom. Nedostatke, koje smo pomenuli, treba uglavnom upisati nekoj manje pažljivim vodnicama.

Kao četvrta tačka bio je posební nastup od 200 članica i isto toliko članova Sokolske župe Maribor, koje su svoje vežbe izvele pod vodstvom sestre Komac Slave. Vežbe ovog posebnog nastupa župe Maribor bile su vanredno efektne, dobro i sigurno uvežbane te su ostavile na sve gledaoce jedinstven dojam, pa su vežbači i vežbačice zato bili nagradeni burnim oduševljenim pljeskom.

U petoj tački nastupila je »stara garda« — starija braća u prostim vežbama s palicama. Nastupilo ih je 480. Nastup starije braće izazvao je među gledaocima neopisivo oduševljenje, a i opravdano, jer su to bili sve sami stari i prokušani Sokoli, neumorni u svome sokolskom radu, koji nisu napustili ni osnovnu granu sokolskog vaspitanja, sokolsku telovežbu. Među ovom starijom braćom zapazili smo u prvim redovima: starešinu br. dra Besarovića, br. Stevana Zakuha, br.

dra Bogdana Vidovića i mnoge druge. Oni su svoje vežbe izveli zaista odlično i u mnogome poslužili kao primer mladima.

Nakon kraće pauze nastupili su sada u šestoj tački članovi sokolskih četa župa: Mostar, Užice, Cetinje i dr., njih 2600. Po svojim raznolikim odelima, iz raznih krajeva, oni su na sletištu tvorili izvanredno lepu sliku. Njihove lepo sastavljene i dobro uvežbane vežbe ostavile su na gledaoce najlepši dojam. Osobito su članovi četa oduševili svojom poslednjom vežbom, koju su završili tročlanskim efektnim skupinama. Zanos gledalaca bio je tada neopisiv, a slika na vežbalištu divna. Ova tačka bila je završena sviranjem državne himne.

U sledećoj, sedmoj tački, kao svoj posebnoj nastupili su članovi i članice Sokolskog društva Banja Luka, njih 166. Njihove odlično izvedene vežbe izazvale su kod gledalaca veliko oduševljenje.

U poslednjoj tački ove prve javne vežbe nastupila je pod vodstvom svog majstora br. Ivana Kovača mornarica, koja je izvela divnu tačku »Hej trubačule«. Već sam elegantni nastup odevenih u bela odela a do pasa golih i svih jednako opranih sunceom kao obojadosanih bojom naših ponosnih mornara, izazvao je među svim gledaocima pravi delirij urnebesnog oduševljenja. To je ujedno bila i kruna nastupa ovoga dana. Kao jedno jedinstveno složeno telo i savršena celina, oni su svoje prekrasne vežbe izveli s minucioznom preciznošću i najvećim savršenstvom. Njihovo pokrivanje bilo je jedinstveno, kao po špagu. Za sve vreme dok su izvodili svoje vežbe oni su bili predmet najživljih simpatija i neprestano burno pozdravljani poklicima i aplauzom. To je ujedno bila i najdoličnija, upravo reprezentacijska tačka, kojom se je mogla da svrši ova prva javna vežba, koja je po svemu polučila najsjajniji uspeh.

Veličanstvena svečana sokolska povorka

29 juna

16.000 Sokola i Sokolica u kroju sa 715 sokolskih zastava i 30 glazba prošla je u pravom triumfu ulicama neopisivo oduševljenog Sarajeva

Divno uspeši prvi javni nastup na sletištu potpuno je osvojio čitavo Sarajevo kao i sve učesnike sleta, koji su stoga pojmljivim nestrpljivim očekivanjem želeli da vide krunu ovog sokolskog sleta, veličanstvenu svečanu sokolsku povorku.

Već pre 8 sati ujutro nepregledne čete Sokola i Sokolica kretale su iz mesta svoje nastambe prema zbornom mestu za povorku, i to članovi u ulicu Vojvode Putnika, članice u Račkoga i Daničića ulice, a članovi sokolskih četa na Wilsonovo šetalište s desne strane Miljacke, dok su se predstavnici Saveza SKJ, češko-slovačkog i ruskog Sokolstva, članovi sletskog i tehničkog odbora te starešinstva župe Sarajevo okupili pred Zemaljskim muzejom.

Iako je povorka imala da krene u 10 sati, ipak već pre 9 sati mase sveta nagrnule su u glavne ulice i one, kojima je imala povorka da prođe, i u gustim i nepreglednim špalirima zauzelo mesto. Kako se je sve više približavalo vreme kada je povorka imala da krene, tako su se i sve ostale ulice sve to više natrpavale svetom, koji je gledao da nađe što bolje i vidnije mesto, i po mogućnosti zaklonjenije od sunca, koje je počelo da već prilično peče.

I dok se je tako svim ulicama protezao živ venac tolikih desetaka tisuća gledalaca, zbijenih kao proso, po prozorima, balkonima i terasama kuća

opet natislo se je sve ono, što je mislilo da će tako najbolje i najudobnije da gleda ovaj toliko željno očekivani i u tolikom broju još nevideni defile tisuća i tisuća Sokola i Sokolica. Čak su se otvorili kape i s onih najskromnijih kućica i pokućaraka, iz kojih su navirivale glave sirotinjskog sveta, ali vedre i radujuće se ovom velikom sokolskom slavlju. I bulevar i Čaršija, i trg i ulica, sve je to bilo prepuno sveta, obojeg spola, razne dobi, vere i staleža. Sve je to htelo da dade punog oduška svome oduševljenju i ljubavi prema Sokolstvu. U svakoj ruci kita ili struk cveća ili zelenila, kojim će da pospe nadobudnu i ponositu sokolsku vojsku. Sve je izbilo i natislo se da vidi i pozdravi: i šešir i fes, i feredža. Sve je na ulici, po prozorima, balkonima. Punih 60 tisuća ljudi sleglo se je da gleda i pozdravi sokolsku vojsku.

U 10 sati tačno povorka je krenula uz zvukove marša sokolskih glazba. Diže se val oduševljenja. Sve odjekuje od poklika i aplauza.

Celo povorke otvarala je fanfara konjičkog oteka, zatim je stupao pročelnik tehničkog oteka, načelnik župe Sarajevo br. Oskar Lavrač, sa župskom načelnicom s. Jelenom Dopuda, koji su vodili povorku, zatim starešinstvo Saveza SKJ na čelu s br. Ganglom, Paunkovićem te predstavnikom češko-slovačkog Sokolstva potstarestom bratom Truhlaržom, starostom

ruskog Sokolstva br. Artamanovom i starešinom župe Sarajevo br. drom Besarovićem, zatim su stupali članovi načelnštva i tehničkog odbora te uprave Saveza SKJ i sletskog odbora, za njima češko-slovački pa ruski Sokoli i Sokolice, zatim standard župe Banja Luka, za kojim načelnštvo župe i starešinstvo, a za ovim članovi u odori, i tako redom sve župe, njih 25, po abecednom redu s time, da je poslednja bila župa Sarajevo. Nakon članova stupale su istim redom kao i članovi u kroju i članice u kroju, a za njima članice u vežbačkom odelu pa onda one u narodnim nošnjama. Iza članica stupali su članovi sokolskih četa također po abecednom redu župa. Ovi su bili u povorci najbrojniji, jer ih je bilo oko 9000. Kao i kod članova tako i kod članica i članova sokolskih četa nošeni su pred svakom župom standardi.

Zastave bile su porazmeštene duž svake kolone tako, da je prva zastava bila u prvom osmerostupu, a druga nekoliko osmerostupa iza nje i t. d.

Od Zemaljskog muzeja povorka je prošla Aleksandrovom ulicom i oko Gradske većnice obalom Vojvode Stepe Kralja Petra ulicom i imala je da ponovno zaokrene u Aleksandrovu, ali kako je bila preduga i sastajala se sa svojim začeljem, produžila je još nekojim pokrajnim ulicama i tek kada je začelje odmaklo, mogla je da skrene ponovno u Aleksandrovu ulicu i odatle s čelom prema Zemaljskoj banci, gde je na tom najprostranijem delu Sarajeva održan zbor Sokolstva, koje je saslušalo govore zamenika starešine Saveza SKJ br. Gangla i ministara za fizičko vaspitanje naroda br. dr. Andelinovića.

Povorka je prevalila punih 6 kilometara i još se je uvek njeno čelo sastajalo sa začeljem.

Kuda god je povorka prolazila prolamao se je pravi urnebes oduševljenja, poklika i pljeska, i kiša cveća s prozora, balkona i trotoara obasula je Sokolstvo, koje u glavnijim ulicama kao da je stupalo u pravom cvetnom sagu.

Naročitim oduševljenjem bili su pozdravljani češko-slovački i ruski Sokoli i Sokolice, pa jugoslovenske Sokolice u divnim naročnim nošnjama iz raznih krajeva zemlje, te kršni članovi naših sokolskih četa župa Mostar, Sarajevo, Cetinje, Niš, Užice i t. d.

Duž glavnih ulica, kojima je povorka prolazila, Sokolstvo su najoduševljenije pozdravljali na raznim mestima porazmešteni članovi svih sarajevskih nacionalnih i kulturnih društava. Također i obalom Vojvode Stepe povorku su jednakim oduševljenjem

pozdravljale velike mase okupljenog muslimanskog sveta, kao što je to bilo i na svim ostalim drugim mestima.

Jedna od najjedinstvenijih slika svakako je bila ona na Aleksandrovoj ulici, u koju je povorka na koncu svračila, da se svrsta u veličanstveni zbor čelom prema palati Zemaljske banke, odakle su s balkona održani govori.

Kada se je već, na ogled oka, uz nepregledan špalir gradanstva, ogromno mnoštvo Sokolstva svrstalo i prekrilo prostranu Aleksandrovu ulicu — iako je još uvek povorka u daljini nadolazila i zaustavila se tamo daleko prema Marijinom dvoru istom nakon održanih govora — stižalo se je to nepregledno mnoštvo, koje je pretstavljalo neopisivo divnu sliku poput živog saga išaranog najživopisnijim šarama, te je tada bio trubom dan znak, da počinje govor. U tom trenutku br. Gangl, oduševljeno pozdravljen, počinje svoj govor, koji je bio raznošen megafonima, a u kome je rekao sledeće:

Braćo! Sestre! Narode!

Kada je bratska Sokolska župa Sarajevo iz ovog slavnog, divnog i istorijskog mesta ponela Zublju zahvalnosti na Oplenac, da tamo nad grobom prvog jugoslovenskog Kralja Petra Velikog Oslobođioca i Vođa Karadžoda (poklici: »Slava Im!«) zapali večno kandilo, tada se je onaj plamen raspršio u stotine hiljada iskara, koje su sudbinom i putem božje milosti pale u naše duše. I duše sokolske širom otadžbine sada gore kao večernje nebo, kada ga prekriva plah nebrotjenih zlatnih zvezda. U živim dušama plamte žive vatre sokolskih ideala!

Nebrojene zlatne zvezde! Pa i vas, braćo i sestre, ne mogu da prebrojim. Jer ja ne gledam ovde samo vas, koji ste se sakupili u ovom gradu, nego gledam i vidim iza vas i sve one, koji su ostali kod svojih kuća širom naše domovine. Gledam i vidim čitavu našu nacionalnu sokolsku vojsku, naručanu ljubavlju prema Kralju i Otadžbini! Gledam i vidim tu vojsku, koja traži i čuva mir, da može u miru i radu da podigne ogromno bogatstvo naše zemlje i naše duše do neslućene veličine! Mi Sokoli, stražari smo mira i najbudniji čuvari nacionalne slobode i državne samostalnosti. (Oduševljeni poklici: »Tako je!«)

Pa zato ne može da bude naš prvi poklik drugačiji nego samo izraz našeg najdubljeg osećaja, kada u ime sviju stotina hiljada pripadnika jugoslovenskog Sokolstva kličem, da nas čuje čitav svet: Živeo Kralj Aleksandar II. Živela naša domovina Jugoslavija! (Burni, dugotrajni poklici: »Živeo Kralj! Živela Jugoslavija!«) U

Čelo povorke: Predstavnici Saveza SKJ, češko-slovačkog i ruskog Sokolstva, te članovi sletskog odbora

ovom nada sve svečanom trenutku ovog veličanstvenog sokolskog nacionalnog slavlja srećan sam, da vam mogu ove svoje pozdravne reči uputiti u ime Njegovog Visočanstva Prestolonaslednika Petra, našeg brata starešine, koga imam čast da zastupam. (Oduševljeni gromki poklici: »Živeo!«)

Pozdrav Sarajevu (buran aplauz i poklici) tom divnom gradu, koji nas je ovako srdačno i bratski primio i gde ovih dana nacionalna i sokolska svest ovako svečano i iskreno manifestira svoju istorijsku životnu snagu. Jer gde je bilo muka, žrtava i umiranja, tamo je neiscerpivo vrelo državljanke svesti i sokolskog oduševljenja i života!

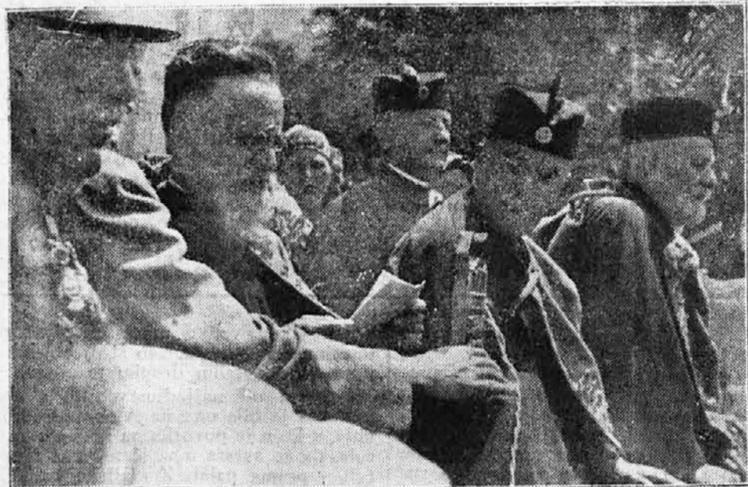
Zdravo braćo i sestre, borci moralnog i radinog života — primer svima, kako trebamo i moramo da služimo svome Kralju i svojoj otadžbini!

Podignimo duše, podignimo srca! Spremajmo se na nove napore, na čast našeg naroda, na moć i veličinu Slovenstva!

Bog i sreća junačka — sokolska svima vama!

Neka živi Slovenstvo!
Zdravo!

Konac govora br. Gangla popraćen je od onog ogromnog, nepreglednog mnoštva Sokolstva i građanstva burnim i oduševljenim poklicima, koji se za dugo nisu stišali.

Na balkonu Zemanjske banke: potstarešina br. Gangl drži pozdravni govor; do njega ministar br. dr. Andelinović, potstarešina br. Paunković, s leve strane general g. Tomić, otraga podban br. dr. Hadžiomerović i s. Milada Mala

Glavnom gradu Sarajevu naš sokolski Zdravo! (Gromki: »Zdravo!«)

Bratska zahvalnost i iskreno priznanje svemu građanstvu!

A sada pozdravljam vas, braćo i sestre, iz naše slovenske sokolske zajednice! Braćo i sestre Čehoslovaci, Rusi (odduševljeni poklici: »Živeo!«), eto gledajte naše otvorene sokolske duše i slušajte kucaj naših srdaca, da vidite u nama lik svoje zemlje i da se uverite o iskrenosti našeg slovenskog sokolskog osećaja. Jedno smo — jedno ćemo ostati! (Burno odobravanje.) Duh velikoga Tirša (gromki poklici: »Slava mu!«) sagradio je most, koji spaja prošlost sa sadašnjicom i koji se pruža u budućnost sviju slovenskih naroda, sakupljenih u jednoj misli i uz jednu zastavu! Ja vas pozdravljam u duhu slovenskog sokolskog bratstva! Na zdor! Zdorovo! (Oduševljeni, dugotrajni poklici.)

Bratski pozdrav svima vama, braćo i sestre, iz naše zemlje! Lepi ste, viteški ste, naši ste, jer ste Sokoli i Sokolice! Samo je onaj život naš, jugoslovenski i slovenski, koji je sokolski — sokolski po osećanju i sokolski po skromnosti, poštenosti i požrtvovanosti života. Nema Jugoslovenstva bez Sokolstva (poklici: »Tako je!«), a nema jugoslovenskog Sokolstva bez našeg sela. (Oduševljeno odobravanje.) Zato naročito pozdravljam u tom mnoštvu ovdje sakupljenog sokolskog sveta, vas, braćo i sestre, Sokoli seljaci (burni poklici: »Živeo!«), koji treba da budete srž i mozak našeg naroda, temelj i stup domovine naše! Od vas dolazi ovamo miris naše zemlje; naše selo nam daje hleba, da se njime pričestujemo i da odajemo čast i poštovanje pravednom Bogu, koji potiče u našim dušama plamen bratske ljubavi!

Sokolstvo živi i živeće dok bude u našoj zemlji sokolskog sela! (Oduševljeni poklici: »Tako je!«)

Druga javna vežba 29 juna

koju je promatralo preko 25.000 gledalaca, polučila je također sjajan uspeh

Interes za ovu drugu javnu vežbu nikako nije jenjao, iako je na sletištu bilo mnogo manje gledalaca nego prošloga dana, a to s razloga, što je svet bio zaokupljen radom. Ipak i ovoga dana sletišta kao i obilježni Crni Vrh pružali su veličanstvenu sliku.

Javna vežba počela je nešto iza 4 sata.

U počasnoj loži bili su: izaslanik Nj. Vel. Kralja, divizijski general g. Miroslav Tomić, izaslanik Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra potstarešina Saveza SKJ brat Gangl, podban brat dr. Hadžiomerović, generali gg. Stojan Miloradović i Dušan Simović, potstarešina Saveza SKJ br. Paunković, potstarešina čehoslovačkog Sokolstva br. Truhlarž s bivšom načelnicom s. Miladom Malom, starešina ruskog Sokolstva br. Artamonov, predstavnici sarajevske općine, Senata i Narodne skupštine, predsednik sletskog odbora i starešina župe brat dr. Besarović s članovima sletskog odbora i uprave župe, mnogi strani konzuli, predstavnici raznih korporacija i društava,

mnogi članovi uprave Saveza, među kojima su bili primećeni br. dr. Belajčić, Brzaković, dr. Dragić, Branovački, zamenik saveznog načelnika br. Vojnović sa saveznom načelnicom s. Skalarjevom, mnogi starešine župa, kao br. dr. Bujić, Mita Petrović, Rade Dimitrijević, dr. Gavrančić i drugi.

U prvoj tačci nastupili su članovi u prostim vežbama, njih 2160, koji su svojim jedinstvenim nastupom i izvedbom vežbi izazvali i danas kod svih gledalaca najveće oduševljenje. Jedino se moglo samo primetiti, da je pokrivanje vežbača bilo nešto slabije nego prvoga dana.

U drugoj tačci nastupila je župa Mostar sa svojim slikovitim vežbama. Nakon izvedenog nastupa postrojili su se u šesćelce glavnoj tribini s leve i s desne strane po 20 barjaktara sokolskih četa sa zastavama, zatim u sredini članovi vežbači i članice društava, jednih i drugih po 84, dok su postrance od njih nastupili članovi sokolskih četa u 6 vrsta njih svega s leve i desne strane oko 240. Osim ovih vežbača na-

stupio je na vežbalištu i veliki broj ostalih članova sokolskih četa, koji su se porazmestili sa severne i južne strane kao gledaoci. Svi ovi vežbači župe Mostar nastupili su na sletištu pod vodstvom svog starešine br. Čede Milica, te su bili najoduševljenije akklamirani od svih gledalaca.

Vežbe ove tačke bile su nadasve slikovite i ostavile su najlepši utisak. Divota je bilo videti, kako su naročito članovi sokolskih četa s najvećim elanom izvodili svoje skupinske vežbe, podavajući svojim raznolikim odelima, čistim i urednim, vrlo živopisnu sliku.

U trećoj tačci nastupila je u posebnom nastupu sokolska župa Sarajevo sa svojim jedinicama, i to s članovima i članicama društava te s članovima svojih sok. četa. Zadržao je nastup članova sokolskih četa, obučeni svih kao jedan u lepoj narodnoj nošnji: u belim kao sneg košuljama, suknjenim čakširama sa šarenim pojasima i crnim džemadanom sa sokolskom kapom na glavi. Članovi i članice društava ispunili su sredinu sletišta, dok su se članovi četa nalazili s jedne i s druge strane njih. Ovaj posebni nastup župe Sarajevo bio je, obzirom na sastav vežbi i na različite vežbačke elemente, jedna među najlepšim tačkama ovoga dana. Svi vežbači izveli su svoje vežbe, po općem priznanju, odlično i zato su bili nagradjeni s najoduševljenijim odobravanjem.

Za vreme ove tačke, među pauzom, nastupila je na vežbalište pobednička četa u natecanjima iz Kasindola sa zastavom, kojoj je kao pobednici na ovogodišnjim takmičenjima, pred postrojenim vežbačima, predao zastupnik Nj. Vel. Kralja general g. Tomić Kraljev venac uz prigodan govor. Kraljevu izaslaniku zahvalio se je na ovom visokom priznanju u lepom govoru starešina brat Đuro Ostojić. Nakon što je bila otvirana himna, izaslanik Nj. Vel. Kralja izrukovao se je srdačno sa starešinom čete i s njenim pojednim članovima.

Tada je zamenik načelnika župe Sarajevo brat Juvance podelio pojednim članovima društava i četa, pobednicima na takmičenjima, pobedničke vence i diplome. U svakoj grani prva takmičarska trojica dobila su pored diplome i zeleni venac s trobojnicom, dok su ostali dobili diplome.

Prvi kao pojedinci, u natecanjima bili su, i to s jednakim brojem bodova, član čete Kasindol brat Isaković Meho i prof. brat Hajrudin Čurić, član Sokolskog društva Sarajevo. Svaki od njih postigao je po 897 bodova.

U četvrtoj tačci nastupila je pod vodstvom br. I. Kovača vojska i mornarica s vežbenim sastavom »Ja sam Slovan«. Nastup vojske i mornarice izazvao je pravu buru oduševljenja. Ova tačka bila je kruna današnje javne vežbe i prosto je zadržala sve gledaoce, koji su u neopisivom zanosu priredili našoj odličnoj vojsci i mornarici veličanstvene ovacije. Savršeno i s najvećom preciznošću vežbači su izvodili svoje krasno sastavljene vežbe. Na koncu majstorski su izveli kraljev inicijal »A I«, što je također izazvalo pravi urnebes zanos.

Izaslanik Nj. Vel. Kralja general g. Tomić kao i ministar br. dr. Andelinović pozvali su u svoju ložu vođu ovoga nastupa br. Ivana Kovača i najsrdačnije mu čestitali na ovako sjajnom nastupu naše vojske i mornarice. U sledećoj petoj tačci bio je nastup na spravama. Nastupilo je 4 vrste članova i jedna članica. Članovi nastupili su na preči, ručama i karikama, a članice na ručama. I ova tačka praćena je s najvećim zanimanjem i odobravanjem.

U šestoj tačci nastupili su članovi sokolskih četa, drugi deo, u prostim vežbama. Nastupilo ih je 2200. Oni su vežbali vrlo dobro, s najvećim razumevanjem i oduševljenjem i ponosom. Samo su u nekim momentima vežbači izišli iz tempa glazbe, a što je svakako kvarilo efekat; međutim krivnju za ovo treba tražiti u samom sastavu vežbe, u kojoj je trebalo predvideti neke pauze bar od dva takta. Svoje vežbe završili su sa slikovitim skupinama uz sviranje himne. Bili su nagradjeni oduševljenim i burnim odobravanjem.

U sedmoj tačci nastupila je mornarica i opetovala svoju jučerašnju divnu tačku »Hej trubaču!«, koja je i danas izazvala pravi orkan oduševljenja, divljenja i općenito priznanje.

U osmoj tačci nastupila je konjica, i to u tri grupe: prva je izvodila manješko jahanje i skakanje preko prepona, druga preskoče preko prepona a treća vežbe sa sabljama. Nastup konjice bio je praćen s najvećim zanimanjem i ona je izvedbama svih svojih grupa oduševila gledaoce.

S ovom tačkom bila je završena i ova druga javna vežba, koja je u svemu polučila sjajan uspeh i koja je ujedno bila i doličan završetak ovih velebnih glavnih sletskih dana.

Naveče toga dana bio je na sletištu priredjen vatromet uz veliko sokolsko i narodno veselje, a uz učešće od nekoliko hiljada duša. Također i ova završna priredba postigla je najveći uspeh u svakom pogledu.

Još ove večeri počeli su da Sokoli i učesnici sleta napuštaju lepo Sarajevo, vraćajući se iz njega s najlepšim dojmovima i utiscima svojim kućama, a mnogi produžujući na izlete po raznim krajevima, a najviše prema moru.

Koliko je na sletu nastupilo vežbača

Na ovim glavnim sletskim danima u Sarajevu nastupilo je 7800 vežbača članova sokolskih četa, 5400 vežbača članova sokolskih društava i 2800 vežbača članica društava. Starije braće nastupilo je 450.

Po ovome se vidi, da su na ovome sletu dominirale sokolske čete, a što je vrlo radostan i zdrav pojav za naše Sokolstvo.

Voda sleta župski načelnik br. Oskar Lavrač o sletu

U razgovoru s njim, odgovara nam, da je potpuno zadovoljan s uspehom sleta. I prema njegovom priznanju, disciplina članstva bila je vrlo dobra. Osećao se je samo nedovoljan broj vodnika, koji bi bili dorasli svojoj teškoj dužnosti, a što se je naročito videlo pri nastupu sokolskih četa 29 juna. Bilo je dakako i neminovnih grešaka, ali kojima se mnogima od njih

nije moglo izbeći. Moralo se je pri javnim nastupima boriti i s nekim tehničkim poteškoćama, jer neke instalacije na sletištu, kao telefon, nisu pravilno funkcionisale. Redarstvo na zbiralištima nije bilo dovoljno jako da održava red.

Sve ženske kategorije vodila je na ovome sletu župska načelnica s. Jelena Dopuda.

Brat Ažman organizovao je poznatu sokolsku stafetu, a br. Juvance, zamenik načelnika župe, organizovao je i vodio sva sletska takmičenja, počev od onih dana školske omladine, pa župska takmičenja članstva, na kojima je nastupio upravo rekordan broj takmičara, takmičenja naraštaja i vojske i konačno međuzupska lakoatletska takmičenja, u kojima je župa Sarajevo odnela posvemašnju pobjedu, a to u veoma oštroj borbi.

Na sletištu moglo je odjednom da nastupi 2.592 vežbača; bilo bi dođuše mesta i za 3.000 njih, ali su spravauzele mnogo prostora.

Nakon II pokrajinskog sleta Saveza SKJ u Sarajevu

Na daljnji rad k učvršćivanju i produbljivanju sokolske misli!

Izjava i zahvala br. dra Vojislava Besarovića, predsednika sletskog odbora i starešine Sokolske župe Sarajevo

Nakon završetka veličanstvenih sletskih dana II pokrajinskog sleta Saveza SKJ u Sarajevu, obratio se je naš urednik predsedniku sletskog odbora i starešini Sokolske župe Sarajevo, bratu dru Vojislavu Besaroviću, da bi mu rekao nekoliko reči o ovoj do sada kod nas zaista najvećoj sokolskoj manifestaciji. Brat dr. Besarović bratski se je i najljubavnije odazvao ovoj zamolbi i na postavljenim mu nekoliko pitanja izjavio je sledeće:

Kada je na našu molbu glavna skupština Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije održana u aprilu 1933, odobrila da župe: Sarajevo, Mostar, Tuzla, Banja Luka, Cetinje, Užice i Kragujevac prirede Vidozdanski pokrajinski slet u Sarajevu, bili smo svi svesni velike odgovornosti, koju na sebe primamo. Formirali smo odmah Sletski odbor, koji je razdeljen na oteke započeo sistematski rad. I sekretarijat Sletskog odbora, i pročelnici i članovi oteke natecali su se u tome, ko će bolje da izvrši svoju dužnost. Zato smo se s pravom nadali, da naš Vidozdanski slet neće zaostati za ostalim velikim sokolskim manifestacijama. Sa zadovoljstvom mogu da konstatujem, da se ne samo nismo u očekivanju prevarili, nego da je — po izjavama upućene braće — ovaj slet i po broju učesnika i po odzivu, na koji je naišao u svim redovima, u svakom pogledu prevazišao sva očekivanja.

Pre svega rado konstatujem, da smo od prvih sletskih dana pa sve do završetka sleta naišli na najveću pažnju svih merodavnih faktora, na najveću predusretljivost pretstavnika grada Sarajeva i na najveće razumevanje i najiskreniju pomoć pretstavnika kulturnih, privrednih i nacionalnih ustanova, koji su uzeli vidna učešća već u svečanom početku naših sletskih dana u palenju Zublje zahvalnosti, koju su 2 juna naveče naši Sokoli poneli u trčecem koraku iz istorijskog Sarajeva i doneli je za nepunih 18 sati, prevazišći 350 km, uz najveće učešće celog naroda, u Topolu i njom zapalili večitju vatru u znak zahvalnosti oslobođene Bosne Kralju Oslobođiocu, koji je izvršio zavetnu misao i u znak zahvalnosti Kralju Sokolu, koji je donkćao veliko delo svoga uzvišenog roditelja. To veliko učešće i saradnja

pretstavnika nacionalnih i kulturnih društava došlo je do vidna izražaja i kod svih ostalih priredaba, kao kod otvaranja sokolske izložbe 27 juna, kad je u prostranoj prekrasnoj auli Gradske opštine uz pretstavnike vlasti s naročitim interesovanjem veliki broj pretstavnika kulturnih društava i ostalog građanstva pratilo lepe reči brata dra Vladimira Belajčića, koji je otvorio izložbu i istakao njeno istorijsko značenje.

Veliko je bilo učešće pretstavnika tih društava na svečanost sednici — o kojoj iz delikatnih obzira ne mogu opširnije govoriti, — gde je br. Vasilj Grdić, najiskrenije pozdravljen, bio tumač oduševljenja i zanosa pretstavnika kulturnih društava u ovim značajnim nacionalnim manifestacijama.

Poseta i oduševljenje prvog dana na javnom času bili su najbolji dokaz, kako Sarajevo ovu našu manifestaciju smatra svojom, ali je oduševljenje došlo do najvećeg izražaja prilikom velebnosti sokolske povorke, kada je ovaj grad latentnih energija s najvećim zanosom pozdravljao svoje Sokole.

Mi priređivači sleta srećni smo, da su naši napore urodili potpunim plodom da je Vidozdanski slet u Sarajevu bio dostojna sokolska i nacionalna manifestacija, i da je bio dokaz naše opravdane vere u našu budućnost, te se čvrsto nadamo, da će taj dan značiti nov datum u sokolskom radu u ovim krajevima.

U tom uverenju i s ovog mesta blagodarim svima koji doprinesoše uspehu ove naše velike nacionalne svečanosti. Blagodarim svoj braći, koji u velikom broju dohrliše u historijsko Sarajevo i s nama zajedno manifestovaše veliku sokolsku misao, a naročito blagodarim braći čehoslovačkim i ruskim Sokolima, koji svojim učešćem ovoj našoj svečanosti dadoše puno slovensko obeležje.

Na nama je sada da s punim oduševljenjem i zanosom udvostručimo svoj sokolski rad, da nedostatke — koji su bili neminovni — pravilno uočimo i da ih ispravimo i da nam ovo veliko oduševljenje kojim je na svim linijama praćen ovaj naš veliki sokolski slet, služi kao podloga za daljnji rad na učvršćivanju i produbljivanju sokolske misli uopće, a u ovim krajevima naročito.

IZ NAŠIH ŽUPA DRUŠTAVAIČETA

Župa Cetinje

CETINJE. — Pozorišni oteak našeg društva priredio je u subotu 23 juna t. g. pozorišnu akademiju u prostorijama Zetskog narodnog banovinskog pozorišta.

Program je izveden na opšte zadovoljstvo, jer su svi komadi izvedeni sa živošću i skladno.

U programu su bili ovi komadi: Francusko-pruski rat, od K. Trulko-vića, Analfabeta, od Br. Nušića i Tragedija ljubavi (Živo kino u jednom činu) preveo s ruskog brat Đordije Mališić, sudija.

Svi komadi su bili dobro primljeni od publike. Osobito je komad Analfabeta, šala u jednom činu, orospolozila publiku s puno humora.

Prihod od 550 dinara br. Sokolsko

društvo Cetinje poslalo je porodicama postradalih u Kaknju, preko Sokolske župe Cetinje. A. M.

Župa Karlovac

ČRNOMELJ. — Kakor vsako leto, tako tudi letos je imelo naše Sokolsko društvo svoj letni javni nastop u nedeljo 24. t. m. Krasno jutro nam je obetalo vroč, toda lep dan. Dopoldne so se izvršile še zadnje priprave in glavne skušnje telovadnih vrst in kmalu se je približal čas nastopa. Bratska sosednja društva so tudi to pot prihitela k nam v velikem številu. Zlasti se je odrezala mlada, toda nad vse delavna Sokolska četa iz Koprivnika, ki se ni ustrašila truda, ter prihitela k nam s svojo deco in velikim številom članstva s starosto br. Princičem na čelu. Nastopa so se udeležili tudi

br. društva Bojanci, Semič, Gradac, ter Sokolska četa Podzemelj. Točno ob 15 se je pojavil na načelnikem mostičku načelnik br. Štrubelj, ki je vodil telovadbo. Lahko upravičeno rečemo, da je letošnji nastop v vsakem pogledu odlično uspel, a v tehničnem pogledu celo prekosil prejšnje. Zlasti nas je presenetilo veliko število dece in naraščaja, ki je pač največja nada Sokolstva in Jugoslavije. Brezhibni nastop vseh kategorij, kakor s prostimi vajami, tako tudi na orodju je žel splošno priznanje. Zlasti nas je razveselil pogled na vrsto starejših bratov, ki je strumno prikorakala na telovadišče, ter izvedla lepe vaje, za kar jih je občinstvo nagradilo z ovacijami. Zelo so tudi ugajale lepe otroške igre, ki so izzvale med gledalci smeh in veselost. Vse telovadne točke je spremljala na klavirju naša načelnica s. V. Pantičeva, ki je poleg br. načelnika zastavila mnogo truda, da nastop čim bolj uspe. Po končani telovadbi je br. starosta Vranković nagovoril zbrane vrste ter pozdravil prisotne. Drugi govornik delegat župe br. Dr. Variola je pozval naše vrste, da tudi nadalje vstrajamo v našem edino pravem delu za Kralja, narod in domovino. Toplo pozdravljen je stopil na govorniški oder pravoslavni župnik br. prota Mihajlo Popović, ki je s svojimi lepimi krščanskimi besedami segel v srca vsem prisotnim. S svojim krščansko skromnim nastopom je na mah pridobil vse poslušalce, a ko je pohvalil naše sokolsko delo za bratsko ljubezno med vsemi Jugoslavlani po geslu »Brat je mio koje vere bio«, so ga prisotni sredi govora nagradili z aplavzem, ki ni prihajal le iz navade, temveč prav iz srca. Pohvala iz ust službenika Božjega nas je še bolj utrdila v našem prepričanju, da smo na pravi poti, a ponosi in veseli pogledi prednjakov so nam pričali, da smo vsi brez izjeme storili svojo dolžnost. Še enkrat so Belokranjci manifestirali svojo globoko nacionalno zavest in pripravnost brezkompromisno in neomajno stati na braniku državnega in narodnega edinstva. Vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k uspehu te nacionalne manifestacije, sokolski — Zdravo!

SLUNJ. — Slunjsko Sokolsko okružje održalo je 24 juna o. g. svojo 1. okružnu sokolsku javnu vežbu u Slunju. Glavnu brigu o uspehu ove priredbe vodilo je matično Sokolsko društvo Slunje. Samo mesto bilo je okićeno jugoslavskim zastavama. Sve je davalo dojam velike sokolske svečanosti. Lepi letnji dan dobro je došao. Na vežbi su aktivno sudelovala Sokolska društva Slunje, Rakovica, Cetinograd, te čete: Cvijanović Brdo, Nova Kršlja i Primišlje. Bio je lep broj gostiju iz Karlovca, među njima starešina župe brat Marko Sablič i načelnik brat Branko Blašković. Javna vežba počela je u 4 sata po podne. Mnogobrojne Sokole i goste pozdravio je potstarešina Sokolskog društva Slunje brat Josip Neralić. Izvedene su proste vežbe dece, naraštaja, članica i članova. Zatim vežbe na spravama članica i članova. Osobitu pažnju pobudile su proste vežbe sokolskih četa (u narodnoj nošnji). Mešoviti zbor Sokolskog društva Slunje otpjevao je tri pesme. Sve tačke programa izvedene su vrlo dobro, a oduševljena publika radosno je pljeskala. Svršetak programa bio je veličanstven. Sve kategorije, pod vodstvom svojih prednjaka, bile su svrstane u kolonama na vežbalištu. Starešina župe brat Marko Sablič održao je govor u kojem biranim rečima ističe veliku važnost ove javne vežbe.

Govor brata Sablića popraćen je dugim pljeskom. Iza toga svi vežbači otpievali su snažno i veselo »Sokolski pozdrav«, koji je gledaoce još više oduševio.

Posle programa bila je igranka, koja je protekla u pravom sokolskom raspoloženju. Alkoholna pića se nisu točila.

Župa Čubljana

GROSUPLJE. — Sokolsko društvo Grosuplje priredi ob prilici svoje desetletnice dne 8. julya t. l. ob 15. uri javen telovadni nastop na svojem letnem telovadišću u Grosuplju.

Nastopile bodo vse edince z jako peštrim sporedom.

Ker je Grosuplje znano kot lepo dolensko letovišče s krasno okolico in so železniške zveze zelo ugodne, smo prepričani, da nas posetijo vsa okoliška društva in prijatelji Sokolstva.

Torej v nedeljo, dne 8. julya, vsi na Grosuplje!

SODRAŽICA. — Srebrni jubilej. V nedeljo dne 17. junija je proslavilo agilno Sokolsko društvo Sodražica združeno z okružnim zletom dolenskega okružja župe Ljubljana, 25 letnico svojega plodonosnega delovanja. Na to izredno sokolsko slavlje se je pripravljalo celokupno članstvo z veliko vno in poštovanjem, da pokaže obracun svojega dolgoletnega udejstvovanja ter pravilno pojmuje poslanstvo Sokolstva za preporod naroda.

Članstvo je že ves teden urejevalo in krasilo zletišče, kajti pričakovali

smo tudi sedaj lepega vremena, s katerim nam je bilo tudi prej vedno naklonjeno in ustrezno pri vsakoletnih nastopih.

Ze na predvečer se je odel naš napredni trg v praznično lice in raz vseh hiš so plapolale državne trobojke. Vsi smo bili ene misli in čuta z željo, da naj bo to izredno slavlje svečana manifestacija sokolske misli celokupnega okružja ter viden napredek sokolske moči, ki je v našem narodu globoko ukoreninjena. Na predvečer se je zbralo celokupno članstvo z naraščajem in deco ter v slavnostni povorki z bakljado in godbo na čelu krenilo na dom br. staroste Jos. Oberstarja, ki istotako praznuje svoj srebrni jubilej sokolskega delovanja in starostovanja našemu društvu. Redkemu jubilanu je zapel sokolski pevski zbor dve podoknici, za kar se je brat starosta iskreno zahvalil. 135 članstva broječa povorka je krenila nato pred sokolsko dvorano, kjer se je vršil v proslavo 25 letnice slavnostni koncert, katerega so otvorili pevci s »Sokolskim pozdravom«. Br. Starosta je nato v vznešenem govoru pozdravil vse prisotne ter v lepih besedah orisal 25letno delovanje. Po končanem govoru br. staroste, ki je gnil vse prisotne, je izročila br. starosti naraščajnica s primernim nagovorom šopek cvetic z željo, da bi nam bil br. starosta vodnik tudi v bodoče. Br. Kleindinst, član društva, uprave, je nato posvetil svoj govor br. starosti za njegovo 25letno starostovanje ter izrekel v imenu članstva vse priznanje ter iskrene bratske čestitke, nakar je v imenu starešinstva župe Ljubljana podal pozdrave in čestital tudi župni odposlanec br. Stane Flegar. Pevci so pod vodstvom br. Adamića zapeli več pesmi po sporedu ter zaključili lepo uspelo prireditvev nato se je pa vršil na domu br. staroste prijateljski sestanek celokupne društvene uprave.

Naslednji dan kmalu po jutranji budnici so pričeli prihajati oddelki raznih sokolskih edinic okružja, nakar so se pričele telovadne skušnje, ki so trajale celo predpoldne pod nadzorstvom br. okrož. načelnika Stane Hočvarja ter župnega prednjaka br. Rajmerja. Članstvo društva Sodražica je po končanih skušnjah odkorakalo v sprevedu z br. starostom na čelu na tukajšnje pokopalšče, kjer je zapel moški zbor dve žalostinki v spomin umrlim društvenim članom. Br. starosta se je v svojem ganljivem in v srce segajočem govoru poimensko spominal vseh članov, kakor pok. narodnjaka in člana tržaškega Sokola br. Kržeta, dalje I. staroste br. Grudna, agilnega in zaslužnega podstaroste in vzornega nacionalnega borca za jugoslovensko idejo in sokolsko misel brata Alojza Gnidico, blagajnika br. I. Drobniča in Košmrlja, dalje pred kratkim umrlega člana br. Vesela in Jelovška, posebno pa še naše kumice pok. sestre Amalije Fajdigove. Lepe spominke besede, namenjene pok. članom, so ganile vse prisotne, nakar je članstvo počastilo spomin ter zopet odkorakalo na trg, kjer se je ravno pričel promenadni koncert godbe br. društva Ribnica.

V opoldanskem odmoru je društvo v lastni režiji skrbelo za prehrano naraščaja in dece. Vse je brezhibno delovalo, iz česar se razvidi, da je bil prireditveni odbor kos svoji prevzeti nalogi. Popoldne ob 15. uri se je vršila slavnostna povorka, pri kateri je sodelovalo poleg 19 članov godbe 5 praporov in sicer: Ribnica, Kočevje, Vel. Lašče in Dolenja vas ter z lipovim vencem okinčanim praporom v sredini jubil. društvo Sodražica, poleg tega je nastopila četa Koprivnik z drž. trobojko. V povorki je dalje sodelovalo 78 članov v kroju, 75 članic, 18 žen. nar., 23 m. naraščaja, 108 ženske dece, 102 moške dece ter 34 članov v civilu. Sprevod je zaključilo članstvo našega vrlega gasilnega društva s praporom in 17 člani v kroju. Številno občinstvo je navdušeno pozdravljalo Sokole kakor tudi gasilce. Povorka se je zaključila na letnem telovadišću, nakar so številni gostje, ki so prihajali od blizu in daleč, zavzeli svoja mesta. Vsljed lepega vremena so se udeležili tega jubileja in okružnega zleta skoro vse edince dolenskega okružja, kakor: Ribnica, Kočevje, Vel. Lašče, Grosuplje, Dolenjavas, Št. Vid ter čete Dvorska vas, Rob, Nova Sela, Mozelj, Koprivnik Stara cerkev, Turjak, društvo Dobrepolje in Nova vas, poleg tega pa tudi čete društva Sodražica v Loškem potoku, Vel. Poljanah ter odsek Gora pri Sodražici. Poleg Ribnice je dala največje število telovadečega članstva četa Loški potok, ki je ena najagilnejših čet našega okružja.

Javno telovadbo je otvorila deca (152), nato so se pa s prostimi vajami vrstili tudi drugi oddelki, od katerih je nastopilo: 18 žen. naraščaja, 23 moškega nar., 78 članic, 78 članov ter 21 starejših bratov s palicami. Pri orodni telovadbi so nastopile 3 vrste članov ter 1 vrsta članic, ki so pokazali dokaj posrečene vaje, tako, da jih je občinstvo nagradilo in ni štedilo s priznanjem. Posebno in se odlikovala vrsta na krogih, ki je s svojimi drznimi vajami zadivila občinstvo.

Društvo Sodražica je za zaključno točko nastopilo samostojno s posebnimi vajami, pri katerih je nastopilo celokupno članstvo 148 po številu. Z

vajami »Morje« je bil dosežen višek priznanja, izvedba je bila skladna in brezhibna. Članstvo je pokazalo svojo neomajno voljo in disciplino, svoj napredek dolgoletnega sokolovanja in moč sokolske misli. Ob zaključku je brat starosta Oberstar imel na vse prisotne navdušujoč govor o pomenu tega jubileja ter podal smernice bodočega dela.

Godba bratskega društva Ribnica pod vodstvom kapelnika br. Majnika je spremljala vse izvajane točke kakor tudi posebno točko »Morje« ter ji gre vse naše priznanje. Po javnem nastopu se je razvila prijetna zabava, ki je zadovoljila vse goste. Vsem udeležencem bo pa ostala slavnost 25letnice tudi dalje v nepozabnem spominu. Iz poteka prireditvev pa razvidimo, da se sokolska misel lepo razvija in deluje v polni meri za boljše bodočnost in preporod našega naroda.

Kupuje se konj

Sokolsko društvo Dugirat, župa Split, kupilo bi (vežbačeg) konja, dobro uzdržanog. Ponude pod oznakom cene i uveta plaćanja te s opisom i izgledom konja slati na društvo.

Župa Maribor

BELTINCI. — V nedeljo dne 24. junija je priredilo Sok. društvo Beltinci svoj javni letni nastop. Pod vodstvom br. staroste, podstaroste in tajnice so se vršile z veliko poštvovalnostjo predpriprave za ta nastop.

Na predvečer nastopa je bil sprevod po vasi, katerega so se udeležili člani, članice in sok. deca z lampijončki deloma v krogih. Sprevod je spremljala godba, navdušeno petje članstva, vmes pa je bilo vžiganje rakete, ki je privabilo mnogo občinstva na ulico. Mnogo trobojnic, visečih razstreh poslopj, je dalo vasi prav slavnostno lice.

V prvih popoldanskih urah v nedeljo se je že začelo zbirati občinstvo na telovadišću. Pristrčno dobrodošli so bili člani in članice Sok. dr. M. Sobota kakor tudi četaši nekaterih čet Prekmurskega okružja.

Ob 16. uri je na telovadišću v navzočnosti članstva, sok. dece in mnogobrojnega občinstva imel leg magovor br. starosta dr. Sesardić. Nato se je pričel nastop pod vodstvom br. načelnika Kosića.

Prav pristrčno je nastopila najmlajša sok. deca pod vodstvom s. Prešernove z ljubkimi igrkami. Nato so bile proste vaje večje sok. dece skupno s sok. deca iz Brezovce. Nastopila je tudi m. in ž. šolska deca nar. šole v Beltincih pod vodstvom s. Urbančič in br. Kosija, kateri se je pridružila tudi m. in ž. deca treh okoliških šol. Prav posebno je ugajala sok. deca iz Brezovce, ki so izvajali zelo lep in precizno proste vaje na godbo »Napredna zastava Slave« pod vodstvom br. Fureka. Ravno tako so bile zelo dobro izvedene proste vaje m. in ž. naraščaja. Člani Sok. društva M. Sobota so dovršeno izvajali težke vaje na bradlji in želi s strani občinstva navdušeno priznanje. Tudi proste vaje članov in članic Sok. društva Beltinci, M. Sobota in četašev so bile dobro izvedene. Skupno je nastopilo čez 350 telovadcev.

Po nastopu je bila prosta zabava s plesom.

KONJICE. — 15 letnica društva. Dne 24. junija je ob izredno ugodnem vremenu obhajalo Sokolsko društvo Slov. Konjice, ob prisotnosti številno zbranega Sokolstva iz vsega konjiškega okraja, na skromen način 15 letnico društvenega obstoja. Narodni dom, od nekdanj sokolska trdnjava in za njim letno telovadišče sta bila bogato in okusno okrašena z državnimi trobojnicami in cvetjem. Po dopoldanskih skušnjah je društveni načelnik točno ob 1/16. uri dal znak za javni telovadni nastop, na katerem so se vrstili v vzornem redu in v točnosti vsi mladinski oddelki in oddelki članstva s prostimi vajami in igrkami, nastop je zaključila vrsta na orodju. Priznati je treba, da spada nastop ob 15 letnici med najboljše telovadne nastope društva.

Po končani telovadbi je imel na zbrano Sokolstvo govor starešina br. dr. Mejak Ervin, ki se je uvodoma spominjal v iskrenih besedah 20 letnice vladanja našega kralja, kateremu so poslušalci viharno vzklikali, godba »Dravinjac« pa je zaigrala državno himno. V nadaljnjem poteku govora je br. starešina v kratkih potezah podal najznačilnejše in najvažnejše dogodke društvenega delovanja tekom 15 let, omenil posebno za društvo zaslužne člane ozir. članice in pozval ob koncu zbrano članstvo in sokolsko mladino k nadaljnjemu poštvovalnemu sokolskemu delu, ki je še zlasti v našem okraju zelo težavno. To priliko je uporabil br. dr. Mejak tudi za nekaj poslovnih besed svojim sodelavcem in prijateljem, ko odhaja iz Slov. Konjic ter se preseli s svojo pisarno v Gornji grad. Po oficijelnem delu nastopa se je razvila izredno dobro ani-

mirana zabava, pri kateri je neumorno svirala »Dravinjac«.

Konjiški Sokol ima zaznamovati s to skromno proslavo 15 letnice lep pozitivni uspeh pri svojem delu v dobrobit naroda in naše ljubljene domovine.

Župa Mostar

BLATO. — Ovdajšnje Sokolska društvo priredilo je 24 juna svojo XVI javnu vežbu s uspehom kakav se ne pamti od reorganizacije društva. Svečanost je počela u nedelju ujutro dočekom pretstavnika i muzike bratskog Sokolskog društva Velaluka. Iza toga formirala se povorka, koja se krenula preko mesta prolazeći kroz gust špalir oduševljenog naroda. Razlaz povorke bio je u sokolani gde je starešina br. dr. F. Cetinić toplim rečima razbuktio oganj u srcima vežbača naglašavajući važnost javne vežbe. Iza toga vršili su se pokusi.

Posle podne dočekane su svečano i uz pratnju muzike Sokolske čete Smokvica i Čara. Iza izmenjene pozdravne reči čete su u sokolani izvršile probu vežbi. U 4.40 sati formirala se je povorka od oko 300 vežbača i vežbačica, što je više nego pohvalan broj. Uz zvukove sokolskog marša i frenetični aplauz gledalaca ulazile su kategorije na vežbalište, koje je bilo udešeno na opštinskoj plokati. Pred postrojenim kategorijama otvorio je u 5 sati starešina brat dr. F. Cetinić javnu vežbu naglašavajući važnost ove priredbe i ističući nacionalni rad i korist Sokolstva. Iza govora zasvirala je muzika bratskog Sokolskog društva Velaluka državnu himnu. S interesom i pažnjom gledalaca i uz njihova burna odobravanja izvodile su nato kategorije svoje vežbe u savršenom redu i izvedbi. Skupni nastup najmlađih — muške i ženske dece — raznežio je srce svakog gledaoća. Ženski naraštaj izveo je svoje vežbe za divljenje, a za njim nije nimalo zaostajao muški naraštaj. Igre i kola muške i ženske dece koja su zatim usledila unele su veselje u gledaoce, koji su mališane nagradili toplim aplauzom. Iza toga nastupaju čete Smokvice i Čara. Gledaoci su bili zadivljeni i urnebesno su pljeskali i klicali četa. Članice su izvele vežbe pune ritmike bez ikakve zamerke. Posle njih ulazi muško članstvo. Oni su izveli vežbe na opšte zadovoljstvo i ispraćeni su dugotrajnim pljeskom. Vežbe na spravama članova društva Blato i čete Smokvica bile su odlične. Zadnju tačku — skupine — izveli su članovi četa Smokvice i Čara i zahvaljujući njima oduševljenje je dostiglo vrhunac. Uz zvukove muzike povorka se krenula s vežbališta i kroz mesto. Po svršenoj povorci vežbači su u sokolani saslušali starešinu, koji im je s ganućem zahvalio za pokazanu sokolsku svest i uloženi trud pozivajući ih, da i dalje tako rade. Kategorije, oduševljene uspehom i priznanjem, klicale su potvrđujući svoju vernost sokolskim idealima.

U večer su bratski ispraćeni pretstavnici i muzika iz Velaluke i čete Smokvica i Čara.

Ovakova manifestacija sokolske misli i sprede dovoljna je da pokaže jačinu i svest onih, koji s ponosom pripadaju tim redovima. Iv.

KORČULA. — 10 juna održalo je naše Sokolsko društvo svoju javnu vežbu na obali. Kao gosti, lepim brojem vežbača, nastupila su i društva Orebić i Žrnovo te Sokol. četa Pupnat. Za Orebić i Pupnat ovo je prvi javni nastup.

Osobito su oduševljeno pozdravljeni članovi čete Pupnat, jer su pri nastupu pokazali savršen uspeh i disciplinu. Goste je dočekala i ispratila Sokolska muzika.

Vežbale su se sarajevske proste vežbe, a najbolje su uspeła muška i žen. deca u svojim skupnim vežbama (nastupilo svega 112), te starija braća (nastupilo svega 32). Na kraju su sve kategorije nastupile na spravama i u igrama.

Ovom zgodom nastupilo je svega 374 vežbača, pa je to najuspelija javna vežba našega društva. Z. P.

Župa Osijek

ČEPIN. — Sokolsko društvo Čepin priredilo je 24 juna 1934 svoju prvu javnu vežbu, koja je dobro uspeła.

Ova javna vežba bila je smotra nacionalista te su nade u bolju i lepšu budućnost čepinskog Sokolstva opravdane.

Velika sokolska povorka s braćom iz Osijeka i svim mesnim čepinskim društvima bila je upravo krasna slika i prilika za javno manifestiranje i vernost svom Kralju i otadžbini.

Priredba je održana u opštinskom parku gde su nastupile domaće kategorije na lepo uredenom letnjem vežbalištu i braća iz Osijeka, Budimaca, Martinaca i Semeljaca.

Vežbe su bile lepe i skladne, tako da je mnogobrojna publika svaku vrstu nagradila dugotrajnim frenetičkim aplauzom, a naročito vrstu na spravama.

Na kraju je o značenju Sokolstva govorio brat Kalajić, starešina, i brat Krulj, izaslanik Sokolske župe Osijek,

što je isto osetno delovalo na prisutne. Nakon toga razvila se animirana zabava.

NAŠIČKA BREZNICA. — Sokol. četa u Naš. Breznici priredila je 17 VI 1934 na letnjem vežbalištu II javnu vežbu.

U izvedbi programa osim Sok. čete u Naš. Breznici sudelovali su većim brojem članova vežbača jedinice: Našice, Velimirovac i Koška.

Program je bio obilan, a na koncu je sok. podml. Naš. Breznica sa sok. podml. Velimirovac odigralo igru »Pobednici«. Nastupile su 2 vrste podjednako jake te je odlučilo samo (+) plusi. Pobednička vrsta čete Velimirovac dobila je za dar veliku sliku Nj. Vis. Prestolonaslednika.

Između programa održao je okruž. prosvetar govor o napretku ove čete, te razviku Sokolstva uopće, a napose na selu.

Program je izveden vrlo dobro tim više, što su mnoge točke bile izvedene uz glazbu skladno i točno, pa je za prisutne bila velika novost.

Javna vežba je uspeła moralno, a i materijalno odlično.

Župa Sušak - Rijeka

OMISALJ. — Naše društvo proslavilo je ovogodišnji Vidovdan vrlo svečano. Oseća se da duh Vidovdana sve više prodire u naš narod i da mu se pridaje sve veće i pravo značenje.

Ujutro dne 28 pr. m. otišli su pripadnici našega društva u punom broju na Bogoslužjenje i pomen u crkvu, a nato su se sve kategorije skupile u sokolani. Postrojenim vrstama progovorio je najpre društveni prosvetar br. M. Garapić o značenju dana i o vidovdanskim žrtvama, koje su pale za slobodu otadžbine. Govor je bio vrlo brižljivo sastavljen, sadržajan i shvatljiv. Nato su deca i naraštaj izveli svoje proste vežbe za sarajevski i zagrebački slet, a iza toga se je izveo simbolički sastav »Oslobodenje Istre«, koji je naišao na živo odobravanje i divljenje svojih gledalaca.

Kako je tog dana završena i školska obuka to je i taj čin bio spojen s ovom sokolskom matinejom, što joj je dalo naročiti timbar i svežinu. Prisutno je bilo preko 140 sokolskih pripadnika i lep broj ostalih sokolskih prijatelja, tako da je naša sokolana bila puna učesnika.

U zadnje vreme pokazuje naše društvo lep i zavidan napredak. Sve kategorije lepo i marljivo vežbaju. Naročito se je povećao broj omladinskih vrsta, što se mora naročito istaći jer per nekog vremena nismo imali naraštajske kategorije.

Nastupili su veliki školski praznici i živo se pripremamo na pokažemo plod našeg rada i pred širim redovima općinstva. Kao što smo svake godine uspeali nadamo se, da će se to ponoviti i ove godine. Želeli bi samo da nam se sa strane viših sokolskih mesta pokazuje više uvidavnosti i bratske moralne pomoći.

Župa Tuzla

LUKAVAC. — Na dan 22 juna o. g. navršilo se 10 godina od osnutka našeg društva. Ovaj svoj jubilej proslavilo je društvo u zajednici s društvima I okruža Župe Tuzla vrlo svečano sa sledećim obilnim programom.

U petak 22 juna posle podne održana su s kategorijama članstva i naraštaja takmičenja u odbojci između svih društava I okruža. U večer istog dana priredilo je društvo svoje drugo pozorišno veče na kojem je društveni muški pevački zbor otpjevao pesmu »Jugoslavija« od S. Paščana-Kajanova, a društveni pozorišni otkes odigrao je pozorišni komad »Zla žena« od Jovana Sterije Popovića. Pre početka programa i za vreme pauza svirao je društveni tamburaški zbor.

U subotu 23 juna održana su takmičenja društava I okruža prema raspodeli načelnikstva naše župe. U večer istog dana priredena je bakljada i pozdrav kumu zastave u čemu je pored pripadnika društava učestvovalo mnogo meštana i gostiju. Na ovoj povorci svirala je Vatrogasna četa Jugoslavenske Solvay tvornice d. d. iz Lukavca. Posle bakljade priredena je akademija sa sledećim programom: 1) »Slikovite vežbe petorice« od M. droga — muška deca. 2) »Brodari« od M. Jankovića — ženska deca. 3) »Marš iz opere Profeta« — muški naraštaj. 4) »Jugoslavenski vojnici« od Bogunovića — muška i ženska deca. 5) »Veče na Savi« od Švarcvalda — ženski naraštaj. 6) »Zejči repić« od Burgerove Dubove — mlada ženska deca.

Sve su vežbe uzorno odvežbane uz glasovirno pratnju gospode Matičević Henriete.

Posle programa priredena je igranka na kojoj je svirao društveni tamburaški zbor.

U nedelju 24 juna pre podne održani su pokusi svih vežbačkih kategorija za poslepodnevni javni nastup.

Posle podne u 16 časova razvijena je društvena zastava kojoj je kumovao generalni direktor Solvay tvornice gospodin Eudore Lefevre zamenjivan po direktoru Jugoslavenske Solvay

tvornice d. d. Lukavac br. ing. Mirku Mileru.

Da bi se sačuvala uspomena na stanje Sokolstva u ovoj godini prikovani su na koplje zastave čavlići s natpisom Saveza, svih naših župa i svih društava u Sokolskoj župi Tuzla. Po red toga pričvršćeni su čavlići s imenima prilagača od čijih je priloga zastava nabavljena.

Posle razvijanja izvršen je pozdrav novoj zastavi i javna vežba sa sledećim programom:

- 1) Proste vežbe za slet u Sarajevu — članovi.
- 2) Proste vežbe za slet u Sarajevu — članice.
- 3) Proste vežbe za slet u Sarajevu — muški naraštaj.
- 4) Proste vežbe za slet u Sarajevu — članovi četa.
- 5) Proste vežbe za slet u Sarajevu — muška i ženska deca.
- 6) Proste vežbe za slet u Sarajevu — ženski naraštaj.
- 7) Proste vežbe za slet u Sarajevu — starija braća.
- 8) Vežbe i kola — muška deca.
- 9) Vežbe na spravama.

Vežbe na javnom času izvođene su uz pratnju vojne glazbe iz Tuzle, glazbe vatrogasne čete Jugosl. Solvay tvornice iz Lukavca i uz pratnju na klaviru gospođe Matijević Henriete.

Ovu našu priredbu, pored ostalih, posetili su njegovo preosveštenstvo gospodin Nektarije Krulj, vladika zvrničko-tuzlanske eparhije, pukovnik gospodin Mihajlo Vasić, komandant mesta iz Tuzle, g. g. oficiri tuzlanskog garnizona, velečasni Karlo Cankar, župnik iz Lukavca, brat Jovan Petrović, starešina Sokolske župe Tuzla, i mnoge druge ugledne ličnosti.

Po završetku javne vežbe priredeno je narodno veselje s igrankom i vatrometom.

Za ovu priliku izdalo je društvo svoju Spomenicu u kojoj je u kratkim potezima iznešen rad društva za deset godina.

Ova društvena priredba kako po organizaciji tako i po uspehu je jedna od najuspešnijih do sada. M.

Župa Varaždin

BELICA. — 17 VI o. g. održala je ova četa svoj prvi javni nastup uz sudelovanje društava Čakovec, Mala Subotica i Dekanovec te četa Gardinovec, Pribislavec i Podturen. Nastup je započeo pevanjem članova iz Belice »Sokolski pozdrav«. »Sokolima« deklamovao je član podmlatka, »Iz bratskog zagrljaja« pevati su članovi iz Belice, »Sokolica Otadžbini« deklamirala je članica podmatka, »Pojmo pesmu« pevao mešoviti zbor čete Belica, muš. i žen. deca sarajevske vežbe (216), žen. deca vežbe s venčanicama Belica (74), m. deca Čakovec i Belica zagreb. vežbe (76), žen. deca (64), m. naraštaj sarajev. vežbe (34), članovi sarajev. vežbe (52), vežbe starije braće čete Podturen (12), članovi Gardinovec (15). Program je završen sviranjem himne, koju su svi Sokoli i veliki broj seljaštva pevali. Vežbalište bilo je ukusno uređeno, a podignuta su i dva slavoluka. Ova nova četa svojim prvim nastupom oduševila je seljaštvo čitavog kraja za Sokolstvo. Župu je zastupao brat Kučić. B.

BISKUPEC. — 24 VI održan je u Biskupcu javni nastup. Na tu vežbu došlo je korporativno varaždinsko društvo s glashom i izaslanicima župe te čete Knežinec, Zbelova-Kučan, Sv. Ilija i Kaštelanec. Njih su dočekali braća starešina Lisiček i načelnik Gluhak.

Nastupili su: članovi sarajev. vežbe (24), članice (7), m. deca vežbe zastavicama (28), žen. deca s vencima (20), m. i žen. deca sarajev. vežbe (107), m. deca kombinovane vežbe (24), m. naraštaj (6), ž. deca s lukovima (16), m. naraštaj sarajev. vežbe (24), m. i žen. deca (44), m. deca raznolikosti (16), članice i žen. naraštaj iz Knežinec ritmičku vežbu od sestre Nevenke Persoli »Po jezeru« (15), članovi kombinov. vežbu (6), m. naraštaj na kozliću. Vežba je vrlo dobro uspešna. Vežbalo se uz pratnju sokolske glazbe, a svirala je i glazba iz Martijanca. Veliki broj seljaštva s oduševljenjem je pratio tok vežbe.

GORNJA RIJEKA. — 17 VI održala je ta četa svoju javnu vežbu. Nastupili su članovi u narodnoj nošnji, naraštaj i deca. Vežbe, kao i celi program izveden je lepo i skladno. Po red domaće čete nastupile su četa Miholjec iz bjelovarske župe, koja je održala lakoatletsko natecanje u bacanju koplja i kugle te četa Bisag iz naše župe. Ovu priredbu posetila su i braća Sokol. društva Sveti Petar Orehovac. Svirala je vatrogasna glazba. Uspeh je u svakom pogledu odličan. B.

JALZABET. — Na javnoj vežbi, održanoj 17 VI o. g. u Jalzabetu nastupile su ove kategorije: muš. naraštaj (39) saraj. vežbe, žen. deca (54) posebne vežbe, muš. deca (80) posebne vežbe, žen. deca (27) simbolične vežbe, članovi (21) sarajevske vežbe, žen. deca (40) posebne vežbe, muš. deca (30) igre, žen. deca (34) kola s pevanjem, žen. deca (53) vežbe s pevanjem. Sudelovale su jedinice iz Martijanca, Zbelove-Kučana i Kaštelanca. Prisutno je bilo vrlo mnogo seljaštva. Ženska deca nastupala su u prekrasnim narodnim nošnjama. Vežbi je prisustvovao načelnik varaždinskog okružja brat Julije Kovačić.

KNEGINEC. — 17 VI o. g. održan je treći javni nastup ove čete. Sakupljeni narod i članstvo pozdravio je starešina brat Josip Horvat, a odgovorio mu je izaslanik župe brat Pongračić. Nastupilo se u 12 tačaka. Učestvovala su i čete Kaštelanec-Jakopovec i Zbelova-Kučan. Sve su tačke izvedene tačno i skladno. Naročito se svidle članice i naraštajke u prekrasnim narodnim nošnjama, koje su otpevale pod ravnanjem sestre Persoli nekoliko pesama i odigrale kolo. Pošet naroda bio je vanredan, kao još nijedan do sada. S. T.

MURSKO SREDISTE. — 17 VI o. g. održan je redovni godišnji javni nastup. Pred brojnim narodom nastupile su sve kategorije našto je domaći starešina društva pozdravio goste, narod i izaslanika župe brata dra Blašića. Raspored bio je sledeći: članovi zagrebačke vežbe (60), članice zagreb. vežbe (30), muška deca vežbe s puškama (16), muš. naraštaj (39), žen. naraštaj (16), muš. i žen. deca zagreb. vežbe (95), starija braća (15), ritmičke vežbe maribor. župe članovi i članice (36), zagreb. četne vežbe (23), žen. naraštaj kolo uz pevanje (12) i dve vrste na spravama.

PETRIJANEC. — 24 VI o. g. održan je javni nastup čete Petrijanec. Sudelovale su čete Petrijanec, Strmec, Križovljan-Cestica i Sračnice

te društvo Vinica. Župu je zastupao brat Špoljar, koji je ozdravio na govor brata tajnika čete Ramušćaka. Nastupili su članovi, d. i žen. deca u prostim vežbama, vežbi s vencima, skupinama i igrama. Mešoviti pevacki zbor otpjevao je nekoliko nacionalnih pesama. Pošet naroda bio je vrlo brojna. R.

ŠENKOVEC. — Ova novoosnovana četa održala je 17 VI o. g. svoj prvi javni nastup. Sudelovalo je društvo Čakovec i čete Mačkovec, Zasadbreg, Sv. Juraj na bregu i Nedelište. Sletiste je bilo ukusno uređeno nedaletko kapelice Zrinjskih. Sve vežbe pratila je domaća glazba. Građanstvo i brojno seljaštvo je s uštitom pozdravljalo svaki nastup. Župu je zastupao zam. žup. načelnika brat Miroslav Iskra. Nastupalo se je ovim redom: muš. i žen. deca, sletske vežbe (136), muš. nar. (21), muš. deca Zasadbreg vežbe puškama (16), članovi sletske vežbe (33), muš. i žen. deca iz Čakovca simbol. vežba Istra (34), muš. nar. iz Šenkovca skupine, članovi četne vežbe (9). Pre nastupa pozdravio je goste starešina brat Volarić, a govornik su još braća prosvetar i izaslanik župe. B.

Župa Zagreb

PODSUSED. — Sokolska četa u Podsusedu priredila je 24 juna izlet u selo Lisičine. Izletnicima su se priključili gosti iz Stenjeveca i iz Zagreba. Četa je priredila ujedno javnu vežbu te su nastupile sve kategorije vežbača kao i sokolski podmladak i naraštajci iz Lisičine. Podmladak iz Lisičine izvodio je precizno vežbe s obručima i zastavicama pevajući nacionalne pesme, koje je uvežbao aglini br. Molnar, vođa oteka u Lisičini. Svim vežbama rukovodio je načelnik čete br. Bora Vuksan.

Sve te vežbe pratio je mnogobrojni narod iz obližnjih sela, koji je gledao i slušao kako njihova dečica pevaju iz dubine svojih malih srdaca. Posle javne vežbe započela je narodna veselica. Oko 8 sati posetio je ovu priredbu na povratku s okr. sleta u Krapini br. župski starešina dr. Gavrančić, koji je pred sakupljenim narodom izrekao par lepih reči i uputio ih neka stupe svi u Soko.

Sakupljeni narod s oduševljenjem je pozdravio taj govor.

Prisutni seljaci bili su oduševljeni ovom priredbom, te su zamolili četu, da i u drugim obližnjim selima priredi javnu vežbu, što će četa i učiniti, jer samo ovakvim načinom užeg kontakta upoznaće seljački narod uzvišene ciljeve Sokolstva.

Predviđeni su daljni propagandni izleti s javnim nastupom u sela Dolje i Bistru.

VRGINMOST. — I slet Sokolskog okružja Vrginmost. U nedelju dne 1 jula održan je u Vrginmostu I okružni slet novog okružja Sok. župe Zagreb. Velika kiša, koja je počela već dan ranije nimalo nije smela Sokolove i Sokolice, koji su dohrlili sa svih strana oko naše Petrove Gore da pokažu svoju spremu, uvežbanost i odanost Sokolstvu.

Po kiši već dan ranije ukusno je okićeno vežbalište do novog Sok. doma te je domaće društvo na čelu s bratom starešinom Samardžijom uložilo mnogo truda da doček gostiju i

U nedelju već oko 9 sati stižu po velikom pljuskaju celi nizovi punih kola okićenih zastavama. Odmah su započele probe, koje je izvršio okružni načelnik brat Đorđe Nikoliš i načelnik društva Vrginmost brat Samardžija. Po podne u 2 sata, pre samog početka formirala se povorka svih Sokolova te na čelu s okružnim načelnikom, društvenim načelnikom Vrginmosta i Topuskog, izaslanika župe te članova uprave društva Vrginmost krenula je mestom. Kod povratka pred Sok. dom, društveni starešina brat Dušan Samardžija pozdravlja sve prisutne i u kratkom i lepom govoru istakne važnost tog prvog sleta za okolicu, a osobito ističe kako prave Sokolove ne može smetati nikakova nepogoda, i da Sokolstvo kreće uvek napred ni koraka natrag, neustrašivo i pobeđnički čuvajući narodne svetinje uvek spremni dati sve za Kralja i otadžbinu. S oduševljenjem prima zbor predlog brata starešine da se pošalju brzojavni pozdravi Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru, starešini Saveza SKJ, i banu Savske banovine br. dru. Ivi Peroviću, koji imade najviše zasluga za podizanje Sok. doma u Vrginmostu.

Nakon zboru počinje nastup. Kiša dalje pada, ali to ništa ne smeta vež-

bačima i vežbačicama. Nastupaju muška i ženska deca (84) kao prva točka. 2. članovi društava (15) sa sletskim vežbama. 3. članice društava (7) sa sletskim prostim vežbama. 4. Naraštaj muški (40) s prostim vežbama. 5. Starija braća (12) vežbe s palicama. 6. Sokolske čete (94) s prostim vežbama za slet u Sarajevu. 7. Ženski naraštaj (6) s prostim vežbama. 8. Jubilarne proste vežbe župe Zagreb (članova 16, članica 12, četa 62) i kao zadnja točka simbolički sastav Oslobođenje Istre muška i ženska deca društva Vrginmost pod vodstvom načelnice društva Vrginmost sestre Špehar.

Za celo vreme nastupa padala je kiša. Teren je bio sasvim raskvašen. Nastupi su izvedeni uzorno, dok je samo vežbanje bilo pod takovim okolnostima vrlo teško no izvedene su sve do kraja u potpunom redu i na zadovoljstvo gledalaca kojih nije kiša mogla da otera, a da ne gleda svoje drage kako vežbaju.

Posle vežbe razvila se u domu prijetna zabava. Kod svih točaka je svirala glazba iz Lasinje.

Slet je uspeo u moralnom pogledu iznad očekivanja. Toliko poseta pod takovim vremenskim prilikama najbolji je dokaz velikog napredka Sokolstva u tamošnjem kraju.

Nove sokolske knjige

U našoj nakladi izašle su sledeće nove sokolske knjige:

Boko Jos.:
Pripovetke za sokolsku decu i naraštaj (sa slikama). — Cena 8 Din

Milčinski Fran.:
Junaštvo, priča sa slikama — srpskohrvatski. — Cena 5 Din

Hébert G. - Trček:
Sport zoper telesno vzgojo. — Cena 10 Din

Sajovic - Trček:
Priprave za vadiateljske izpite (sa slikama). — Cena 18 Din

Schmidt - Pichler:
Fiziologija telesnog vežbanja (sa slikama). — Cena 35 Din

Šulce:
Sokolski sustav telovežbe, drugo izdanje. — Cena 55 Din

U štampi: Dr. Vaniček - Drenik: Baton i boks

Jugoslavenska Sokolska Matica
LJUBLJANA, NARODNI DOM
Telefon 25-43 • Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831

Braćo, sestre!

Sve sokolske potrepsline za javne i svečane nastupe dobijete najjeftinije i najsolidnije kod bratske radnje

BRANKO PALČIĆ
glavni dobavljač Saveza S. K. J.

CENTRALA: Zagreb, Kraljice Marije ulica 6
FILIJALA: Beograd, Balkanska 24

Sokoli i Sokolice!

Nabavljajte svečane i vježbače potrepsline za sletove, uz najjeftinije dnevne cijene kod brata **G. HORVATEK**, dobavljača Saveza S. K. J.
Zagreb, Frankopanska ulica 9

KR. DVORSKI DOBAVLJAČ

Prva jugoslavenska industrija sportskih potrepslina

M. DRUCKER

ZAGREB BEOGRAD
ILICA 39 Pasaž Akademije Nauka

Izašao je novi cjenik sokolskih potrepslina sa rasporedom utakmica za laku atletiku.

ZATRAŽITE HITNO!

Širite Sokolski glasnik "Soko" "Sokolice" i "Našu radost"

KLIŠETE svih vrst fotografijah all risbah izvršuju najsolidnije
KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVAČE

TRGOVAČKA TISKARA
V. G. KRALJETA
SUŠAK
Štrossmajerova ulica 5
TELEFON BROJ 2-22

Vse tiskovine za sokolska društva, potrebne knjige za sokolske knjižnice, vabila, letaka, lepake za sokolske prireditve Vam izdela Učiteljska tiskarna. Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige, časopise, revije, vizitke, bloke, račune, jedilne liste, posmrtnice in mladinske liste. Ilustrira knjige v eno- in večbarvnem tisku. / Lastna tvornica šolskih zvezkov. Knjigoveznica. Oddelek za učila z veliko zalogo slik naših velmož

KNJIGARNA
V LJUBLJANI
PODRUŽNICA
V MARIBORU
Tyrševa ulica št. 44

UČITELJSKA TISKARNA
V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA 6

Oglašujte u Sokol. glasniku!